
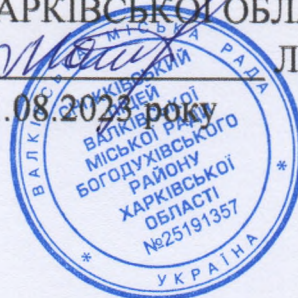

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор СНІЖКІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ
ВАЛКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

31.08.2023 року Людмила МАСЮК

**ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
СНІЖКІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ
ВАЛКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ
БОГОДУХІВСЬКОГО РАЙОНУ
ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ
на 2023/2024 навчальний рік**

Структура освітньої програми

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА.
2. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 1-4 КЛАСІВ.
3. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5,6 КЛАСІВ.
4. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7-9 КЛАСІВ.
5. ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 10,11 КЛАСІВ.
6. ДОДАТКИ 1 – 16.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Тип навчального закладу: ліцей з початковою школою та гімназією,
СНІЖКІВСЬКИЙ ЛІЦЕЙ ВАЛКІВСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ БОГОДУХІВСЬКОГО
РАОНУ ХАРКІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мова навчання: українська

Режим роботи: п'ятиденний, одна зміна.

Прогнозована кількість класів: 11 .

Прогнозована кількість здобувачів освіти: - 121.

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма СНИЖКІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ розроблена відповідно до:

Законів України «Про освіту», «Про повну загальну середню освіту», «Про забезпечення функціонування української мови як державної», «Про внесення змін до деяких законів України в сфері освіти щодо врегулювання окремих питань освітньої діяльності в умовах воєнного стану» (№ 7325 від 28.04.2022), «Про забезпечення функціонування української мови як державної» та інших;

Указу Президента України від 16 березня 2022 року № 143 «Про загальнонаціональну хвилину мовчання за загиблими внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України»;

Постанови Кабінету Міністрів України від 24 червня 2022 року № 711 «Про початок навчального року під час дії правового режиму воєнного стану в Україні»;

Розпорядження Кабінету Міністрів України від 14 грудня 2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»

Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 25.09. 2020 р. за № 1111/35394;

Наказів Міністерства освіти і науки України: від 15.05.2023 № 563 «Про затвердження методичних рекомендацій щодо окремих питань здобуття освіти в закладах загальної середньої освіти в умовах воєнного стану в Україні», від 28.03.2022 № 274 «Про деякі питання здобуття загальної середньої освіти та освітнього процесу в умовах воєнного стану»; від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження Нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні

окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами);

Наказу Міністерства охорони здоров'я України від 01.08.2022 № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України»;

Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 лютого 2021 року № 160), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 19 квітня 2021 року за № 528/36150;

Положення про дистанційну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 08.09.2020 року № 1115, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 28 вересня 2020 року за № 941/35224);

Порядку переведення учнів на наступний рік навчання, затвердженого наказом МОН України від 14 липня 2015 року за № 924/27369 (у редакції наказу МОН від 08 травня 2019 року № 621).

Освітня програма враховує вимоги Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21.02.2018 року № 87 (у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 № 688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової школи»), Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, (5,6 класи), Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 року № 1392 (7-11 класи).

З урахуванням поетапного переходу закладів освіти на здійснення діяльності за новим Державним стандартом у 2023/2024 навчальному році освітня програма школи розроблена на основі:

- для 1-2-х класів - Державного стандарту початкової освіти, типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. 1-2 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22);
- для 3-4-х класів - Державного стандарту початкової освіти, Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я. 3-4 клас (наказ МОН від 12.08.2022 № 743-22);
- для 5,6 класів - Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898, Типової

- освітньої програми для 5-9 класів закладів загальної середньої освіти, затвердженої наказом Міністерств освіти і науки України від 19.02.2021 р. № 235;
- для 7-9 класів - Постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 405 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти II ступеня»;
 - 10-11 класів - постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти», наказу Міністерства освіти і науки України від 20 квітня 2018 року № 408 «Про затвердження типової освітньої програми закладів середньої освіти III ступеня».

Оцінювання результатів навчання учнів урегульовано такими документами:

- Закон України «Про повну загальну середню освіту» (стаття 17);
- Порядок переведення учнів на наступний рік навчання, затвердженого наказом МОН України від 14 липня 2015 року за № 924/27369 (у редакції наказу МОН від 08 травня 2019 року № 621);
- Методичні рекомендації щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти, затвержені наказом Міністерства освіти і науки України від 13.07 2021 року № 813;
- Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів 5-6 класів, які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту базової середньої освіти, затвержені наказом Міністерства освіти і науки України від 01 квітня 2022 року № 289 (5,6 класи);
- Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти (затвержені наказом Міністерства освіти і науки молоді та спорту України 13 квітня 2011 року № 329 ,zareєстрованим в Міністерстві юстиції України 11 травня 2011 року за № 566/19304) (7-11 класи);
- Орієнтовні вимоги оцінювання навчальних досягнень учнів з базових дисциплін у системі загальної середньої освіти, затвержені наказом Міністерства освіти і науки України від 21.08.2013 року № 1222 із змінами (чинні для 7-11 класів).

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах здійснюється відповідно до нормативів, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 р. № 128 при вивченні інформатики у 5 класі. Проте, під час дистанційного навчання поділ на групи не

здійснюється. При визначенні гранично допустимого навантаження учнів ураховані санітарно-гігієнічні норми та нормативну тривалість уроків: у 1-х класах - 35 хвилин, у 2-4-х класах - 40- хвилин, 5-11-х класах 45 хвилин (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 25.09.2020 року № 2205)

Відповідно до наказу Міністерства охорони здоров'я України від 01 серпня 2022 року № 1371 «Про затвердження Змін до деяких наказів Міністерства охорони здоров'я України» в умовах воєнного стану, надзвичайної ситуації іншого характеру безперервна тривалість навчальних занять при організації дистанційного навчання у синхронному форматі не повинна перевищувати для учнів:

- 1-2 класів - 2 навчальних занять по 30 хвилин або 3 - по 20 хвилин;
- 3-4 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 30 хвилин, або 4 - по 20 хвилин;
- 5-6 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 35 хвилин, або 4 - по 25 хвилин;
- 7-9 класів - 2 навчальних занять по 45 хвилин або 3 - по 40 хвилин, або 4 - по 30 хвилини ,або 5 - по 25 хвилин;
- 10-11 класів - 3 навчальних занять по 45 хвилин або 4 - по 35 хвилин, або 5 - по 30 хвилин ,або 6 - по 25 хвилин.

Освітня програма визначає:

- загальний обсяг навчального навантаження;
- орієнтовну тривалість і можливі взаємозв'язки окремих предметів, зокрема їх інтеграції, а також до логічної послідовності їх вивчення;
- очікувані результати навчання учнів;
- рекомендовані форми організації освітнього процесу та інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- вимоги до осіб, які працюватимуть за освітньою програмою відповідного циклу повної загальної середньої освіти.

Для забезпечення освітнього процесу в школі буде створене безпечне освітнє середовище (частина четверта статті 38 Закону України «Про повну загальну середню освіту»), забезпечено дотримання вимог щодо охорони дитинства, охорони праці, вимог техніки безпеки, у тому числі протипожежної безпеки; організовано харчування та медичне обслуговування учнів відповідно до законодавства.

Зокрема, відповідно до частини третьої статті 12 Закону України «Про повну

загальну середню освіту» кількість учнів у навчальних приміщеннях відповідає вимогам санітарного законодавства та не порушує права учнів (педагогічних працівників) на належні, безпечні та здорові умови навчання (праці).

Якість проведення навчальних занять забезпечено відповідним рівнем педагогічних працівників, матеріально-технічною базою, навчально-методичним забезпеченням.

Якість проведення навчальних занять:

- використання новітніх досягнень науки, інновації педагогічної практики, побудова уроків на основі закономірностей освітнього процесу;
- реалізація на уроці в оптимальному співвідношенні всіх дидактичних принципів і правил;
- забезпечення належних умов для продуктивної пізнавальної діяльності учнів з урахуванням їх інтересів, нахилів і потреб;
- установлення усвідомлюваних учнями міжпредметних зв'язків;
- зв'язок з раніше набутими знаннями й уміннями, опора на досягнутий рівень розвитку учнів;
- мотивація й активізація розвитку всіх сфер особистості;
- логічність та емоційність усіх етапів освітньої діяльності;
- ефективне використання педагогічних засобів;
- зв'язок з життям, педагогічною діяльністю, особистим досвідом учнів;
- формування вміння вчитися, потреби постійно поповнювати обсяг знань.

Освітній процес закладу освіти у 2023/2024 навчальному році організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Форма організації освітнього процесу може змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

У 2023/2024 навчальному році організація освітнього процесу здійснюватиметься за дистанційною формою навчання. Навчальні заняття з використанням технологій дистанційного навчання проводитимуться за допомогою освітніх платформ GoogleMeet, Zoom.

У рамках академічної свободи форми організації освітнього процесу визначаються педагогічною радою закладу освіти. Вибір форм залежить від наявності необхідних ресурсів (матеріально-технічного, кадрового, навчально-методичного, інформаційного забезпечення освітньої діяльності тощо), а також форм здобуття освіти.

Учні, що перебувають за межами села можуть здобувати освіту за

індивідуальною формою здобуття повної загальної середньої освіти (зокрема педагогічний патронаж, екстернат, сімейна (домашня)). Беручи до уваги особливі умови навчання у період воєнного стану, а саме: часті повітряні тривоги, відсутність електроенергії, відсутність мобільного зв'язку тощо, педагогічна рада закладу освіти може змінювати терміни семестрового оцінювання.

Структура 2023/2024 навчального року

Навчальні заняття організуються за семестровою системою:

I семестр – 1 вересня - 24 грудня 2023 року

II семестр – 15 січня - 31 травня 2024 року.

Упродовж навчального року для учнів проводяться канікули:

осінні – 30.10.2023 - 05.11.2023 (початок занять 06.11.2023)

зимові – 25.12.2023 - 14.01.2024 (початок занять 15.01.2024)

весняні – 25.03.2024 - 31.03.2024 (початок занять 01.04.2024)

додаткові канікули для 1 класу – 19.02.2024 - 25.02.2024

Навчальні екскурсії для учнів 1-4 класів та навчальна практика для учнів 5-8, 10 класів у 2023/2024 навчальному році згідно рішення педради від 31.08.2023 (протокол №1) не проводяться.

Початок занять – о 08.15 год для учнів 5-11 класів та о 09.10 год для учнів 1-4 класів. Під час дистанційного навчання початок занять о 08.45 год. Тривалість перерв між уроками (відповідно до розділу V пункту 3 Санітарного регламенту для закладів загальної середньої освіти, затвердженого наказом МОЗ №2205 від 25.09.2020) встановлюється з урахуванням потреби в організації активного відпочинку і харчування учнів: малих перерв тривалістю 10 хвилин, великих – тривалістю 20 хвилин (після другого і третього уроків). Під час дистанційного навчання великі перерви не проводяться.

У 5 – 11 класах предмети та курси з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень вивчаються протягом одного семестру згідно таблиці почерговості вивчення предметів, що не мають повної кількості годин. (Додаток 15). У 1-4 класах предмети з навчальним навантаженням 0,5 години на тиждень вивчаються протягом року.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 1-4 КЛАСІВ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма початкової ланки освіти СНІЖКІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ розроблена відповідно до ст. 33 Закону України «Про освіту», ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі Державного стандарту початкової освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018 року № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (у редакції Постанови Кабінету Міністрів України від 24.07.2019 №688 «Про внесення змін до Державного стандарту початкової освіти».

Мета і завдання освітньої програми початкової ланки освіти ґрунтуються на визначеній Державним стандартом початкової освіти меті: всебічний розвиток дитини, її талантів, здібностей, компетентностей та наскрізних умінь відповідно до вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формування цінностей; розвиток самостійності, творчості, допитливості, що забезпечують її готовність до життя в демократичному й інформаційному суспільстві, продовження навчання в основній школі.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЦІЄЮ ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Вимоги до дітей, які розпочинають навчання у початковій школі, враховують досягнення попереднього етапу їхнього розвитку.

Рівні готовності дитини до систематичного навчання – фізичної, соціальної, емоційно-ціннісної, пізнавальної, мовленнєвої, творчої, проявляються у сформованості базових особистісних якостей дітей: спостережливості, допитливості, довільності поведінки, міжособистісної позитивної комунікації, відповідальності, діяльнісного і різнобічного освоєння навколишньої дійсності.

Початкова ланка освіти забезпечує подальше становлення особистості дитини, її фізичний, інтелектуальний, соціальний розвиток; формує здатність до творчого самовираження, критичного мислення, виховує ціннісне ставлення до держави, рідного краю, української культури, пошанування своєї гідності та інших людей, збереження здоров'я.

Діти, яким виповнилося шість років на 1 вересня поточного навчального року, повинні розпочинати здобуття початкової освіти цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття початкової освіти за інших умов

3.ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ТРИВАЛІСТЬ І ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 1-4-х класів складає **3360** годин/навчальний рік:

для 1-х класу – **22** годин/тиждень, **770** годин/навчальний рік;

для 2-х класу – **24** годин/тиждень, **840** годин/навчальний рік;

для 3-х класу – **25** годин/тиждень, **875** годин/навчальний рік;

для 4-х класу – **25** годин/тиждень, **875** годин/навчальний рік.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у навчальних програмах, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН.

Освітня програма початкової ланки освітизакладу складена на основі:

1-2 класи	Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 1-2 класів закладів загальної середньої освіти»
3-4 класи	Типової освітньої програми, розробленої під керівництвом Савченко О.Я., затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 12.08.2022 №743-22 «Про затвердження типових освітніх програм для 3-4 класів закладів загальної середньої освіти»

Навчальний план на рік розроблений на основі Типових навчальних планів для 1-2 та 3-4 класів початкової школи з українською мовою навчання і **додається до освітньої програми.** (Додатки 1,2,6,7)

Навчальний план містить усі предмети інваріантної складової, сформованої на державному рівні і дає цілісне уявлення про зміст, структуру початкової ланки освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

Мистецька освітня галузь реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

У зв'язку із дефіцитом освітньої субвенції додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять не використовуються.

Навчальний план Освітньої програми передбачає реалізацію таких **освітніх галузей**:

Рідномовна освіта (українська мова та література; (МОВ1)

Іншомовна освіта (ІНО)

Математична (МАО)

Природнича (ПРО)

Технологічна (ТЕО)

Інформатична (ІФО)

Соціальна і здоров'язбережувальна (СЗО)

Громадянська та історична (ГІО)

Мистецька (МІО)

Фізкультурна (ФІО)

Кожна освітня галузь визначає мету та загальні результати навчання здобувачів освіти в цілому. За ними впорядковано обов'язкові результати навчання здобувачів освіти, які є основою для їх подальшого навчання на наступних рівнях загальної середньої освіти.

Реалізація мети і завдань **кожної освітньої галузі** здійснюється за **змістовими лініями**, зазначеними в типових освітніх програмах.

Розподіл навчальних годин за темами, розділами, вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи і забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у програмах.

Програми з кожної освітньої галузі містять резервний час, який учитель використовує на власний розсуд для задоволення освітніх потреб учнів: дослідження навколишнього середовища, краєзнавчих розвідок, дослідницько-пізнавальних проєктів та екскурсій (проводяться наприкінці навчального року), подолання виявлених у процесі формування оцінювання утруднень у навчальній діяльності.

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ; ПРОПОНОВАНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Початкова освіта передбачає поділ на два цикли – 1–2 класи і 3–4 класи, що враховують вікові особливості розвитку та потреб дітей і дають можливість забезпечити подолання розбіжностей у їхніх досягненнях, зумовлених готовністю до здобуття освіти.

Зміст та очікувані результати навчання здобувачів освіти подані в рамках освітніх галузей Програм для 1-2 та 3-4 класів.

Зміст програм має потенціал для формування у здобувачів освіти таких ключових компетентностей:

№ з/п	Назва компетентності	Що передбачає дана компетентність
1.	вільне володіння державною мовою	уміння усно і письмово висловлювати свої думки, почуття, чітко та аргументовано пояснювати факти, а також любов до читання, відчуття краси слова, усвідомлення ролі мови для ефективного спілкування та культурного самовираження, готовність вживати українську мову як рідну в різних життєвих ситуаціях;
2.	здатність спілкуватися рідною (у разі відмінності від державної) та іноземними мовами	активне використання рідної мови в різних комунікативних ситуаціях, зокрема в побуті, освітньому процесі, культурному житті громади, можливість розуміти прості висловлювання іноземною мовою, спілкуватися нею у відповідних ситуаціях, оволодіння навичками міжкультурного спілкування;
3.	математична компетентність	виявлення простих математичних залежностей в навколишньому світі, моделювання процесів та ситуацій із застосуванням математичних відношень та вимірювань, усвідомлення ролі математичних знань та вмінь в особистому і суспільному житті людини;
4.	компетентності у галузі природничих наук, техніки і технологій	формування допитливості, прагнення шукати і пропонувати нові ідеї, самостійно чи в групі спостерігати та досліджувати, формулювати припущення і робити висновки на основі проведених дослідів, пізнавати себе і навколишній світ шляхом спостереження та дослідження;
5.	інноваційність	відкритість до нових ідей, ініціювання змін у близькому середовищі (клас, школа, громада тощо), формування знань, умінь, ставлень, що є основою компетентнісного підходу, забезпечують подальшу здатність успішно навчатися, провадити професійну діяльність, відчувати себе частиною спільноти і брати участь у справах

		громади;
6.	екологічна компетентність	усвідомлення основи екологічного природокористування, дотримання правил природоохоронної поведінки, ощадного використання природних ресурсів, розуміючи важливість збереження природи для сталого розвитку суспільства;
7.	інформаційно-комунікаційна компетентність	опанування основою цифрової грамотності для розвитку і спілкування, здатність безпечного та етичного використання засобів інформаційно-комунікаційної компетентності у навчанні та інших життєвих ситуаціях;
8.	навчання впродовж життя	опанування уміннями і навичками, необхідними для подальшого навчання, організацію власного навчального середовища, отримання нової інформації з метою застосування її для оцінювання навчальних потреб, визначення власних навчальних цілей та способів їх досягнення, навчання працювати самостійно і в групі;
9.	громадянські та соціальні компетентності	пов'язані з ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, усвідомленням рівних прав і можливостей, що передбачають співпрацю з іншими особами для досягнення спільної мети, активність в житті класу і школи, повагу до прав інших осіб, уміння діяти в конфліктних ситуаціях, пов'язаних з різними проявами дискримінації, цінувати культурне розмаїття різних народів та ідентифікацію себе як громадянина України, дбайливе ставлення до власного здоров'я і збереження здоров'я інших людей, дотримання здорового способу життя;
10.	культурна компетентність	залучення до різних видів мистецької творчості (образотворче, музичне та інші види мистецтв) шляхом розкриття і розвитку природних здібностей, творчого вираження особистості;
11.	підприємливість та фінансова грамотність	ініціативність, готовність брати відповідальність за власні рішення, вміння організувати свою діяльність для досягнення цілей, усвідомлення етичних цінностей ефективної співпраці, готовність до втілення в життя

Процес навчання передбачає формування у здобувачів освіти умінь, які є спільними для всіх ключових компетентностей:

- читання з розумінням,
- уміння висловлювати власну думку усно і письмово,
- критичне та системне мислення,
- творчість,
- ініціативність,
- здатність логічно обґрунтовувати позицію,
- вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, співпрацювати з іншими людьми.

Враховуючи інтегрований характер компетентності, у процесі реалізації Освітньої програми використовуються **внутрішньопродметні** і **міжпредметні зв'язки**, які сприяють цілісності результатів початкової освіти та переносу умінь у нові ситуації.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується **в безпечному освітньому середовищі** та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Учитель має широкі можливості для наповнення навчальної роботи змістом відповідно до національного і місцевого територіальних вимірів.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні необхідні ресурси (навчально-технічні, навчально-методичні, інформаційні), забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів.

Провідним у навчанні є **компетентнісний підхід**, в основі якого - активна пізнавальна діяльність учнів у колективі, парах, групах, індивідуально чи у співпраці з учителем та іншими особами, у процесі якої школярі набувають досвіду.

Важливим є **чергування різних форм діяльності** учнів: обговорення, мозковий штурм, рольова, ділова гра, дискусія, написання повідомлень, есе, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проекти, інтерв'ю, театралізація, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести,

організація спостережень у природі, мінідослідження, проведення експериментів, виконання практичних робіт і вправ, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Представлення результатів відбувається різноманітними способами: усні повідомлення, письмові роботи, створення плакатів, аплікацій, лепбуків, ментальних (інтелектуальних) карт, мультимедійних презентацій, слайдшоу, відеороликів тощо.

Форми і методи роботи повинні сприяти **досягненню очікуваних результатів навчання**, визначених Держстандартом з кожної освітньої галузі. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

За потреби, учитель організовує роботу в парах, малих групах, розробляючи при цьому критерії оцінювання навчальних досягнень учнів за кожен вид роботи.

Організація освітнього процесу може здійснюватися в очному і дистанційному режимах, або за змішаною формою, що поєднує очний і дистанційний режими.

Використання технологій дистанційного навчання відбувається за допомогою технічних засобів комунікації, доступних для учасників освітнього процесу. Педагогічні працівники самостійно обирають форми, методи і засоби:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (GoogleMeet, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта», Портал превентивної освіти, «Світич» тощо);
- віртуальні екскурсії.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (в т.ч. телефонний зв'язок) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу

(обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

Форми організації освітнього процесу можуть змінюватися впродовж навчального року в залежності від безпекової ситуації.

Заклад освіти забезпечує права дітей, які внаслідок повномасштабного вторгнення російської федерації вимушено опинились за межами України на безперервне здобуття освіти; надає можливість учням навчатись за українською програмою. Варіанти здобуття освіти, особливості організації освітнього процесу та розклад уроків обговорюються спільно з батьками або іншими законними представниками дітей.

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат)**. Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти **може відбуватися протягом навчального року**(наказ МОН від 15.05.2023 №563).

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі **індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану** (додається до освітньої програми), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Для забезпечення реалізації **індивідуальної освітньої траєкторії учнів**, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, зі змінами) заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем.

Під час розроблення індивідуального навчального плану для дітей, які **навчаються за кордоном, враховується освітня програма і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування.**

6. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів здійснюється відповідно до методичних рекомендацій (наказ Міністерства освіти і науки України № 813 від

13.07.2021 року «Про затвердження методичних рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів 1-4 класів закладів загальної середньої освіти»).

Об'єктами оцінювання є результати навчання учня/учениці, у тому числі процес їх досягнення ним/нею. Відповідно до пункту 22 статті 1 Закону України «Про освіту» **результати навчання** - це знання, уміння, навички, способи мислення, погляди, цінності, інші особисті якості, набуті у процесі навчання, виховання та розвитку, які можна ідентифікувати, спланувати, виміряти і оцінити та які особа здатна продемонструвати після завершення освітньої програми або окремих освітніх компонентів.

Задля здійснення оцінювання з урахуванням вікових особливостей учнів 1- 4 класів щодо можливостей оволодіння певними складниками результатів навчання серед них виокремлюються:

- **об'єктивні результати навчання** (знання про предмети і явища навколишнього світу, взаємозв'язки і відношення між ними, уміння та навички оперувати знаннями, уміння застосовувати набутий досвід навчальних дій, досвід творчої діяльності, що відображено в обов'язкових/очікуваних результатах навчання, визначених в освітній програмі закладу загальної середньої освіти) та
- **особистісні надбання учня/учениці** (активність, ініціативність; старанність, наполегливість; комунікабельність, здатність співпрацювати; самостійність, відповідальність; ціннісні ставлення), які він/вона виявляє у процесі досягнення результату навчання.

Відповідно до пункту 28 Державного стандарту початкової освіти отримання даних, їх аналіз та формулювання суджень про результати навчання учнів здійснюється у процесі:

- **формульовального** оцінювання, метою якого відстеження особистісного розвитку учнів й ходу опанування ними навчального досвіду як основи компетентності та побудову індивідуальної освітньої траєкторії особистості;
- **підсумкового** оцінювання, метою якого є співвіднесення навчальних досягнень учнів з обов'язковими/очікуваними результатами навчання, визначеними Державним стандартом/освітньою програмою.

Оцінювання передбачає організацію діяльності учнів задля **отримання даних про стан сформованості очікуваних результатів навчання**, визначених учителем для певного заняття/системи занять з певної програмової теми на основі освітньої програми закладу освіти.

Форми оцінювання: індивідуальна, групова, фронтальна.

Способи форм оцінювання:

- **усна**(бесіда, розповідь, переказ, діалог тощо);
- **письмова** (окремі навчальні завдання, у тому числі тестові, компетентнісні завдання, перекази, диктанти тощо, а також діагностувальні роботи);
- **практична** (дослід, практична робота, навчальний проект, учнівське портфоліо, спостереження, робота з картами, заповнення таблиць, побудова схем, моделей тощо);
- **програмована** (з використанням електронних засобів навчання).

З урахуванням опрацьованого програмового матеріалу відповідно до календарно- тематичного плану та готовності учнів виконувати завдання **вчитель самостійно визначає** форму, спосіб, зміст, час виконання навчально-пізнавальної діяльності.

У закладі використовується **вербальна оцінка окремих результатів навчання учня/учениці з предмета вивчення, інтегрованого курсу, яка окрім оцінювального судження про досягнення може ще називатися рівень результату навчання: оцінювальне судження - вербальна оцінка для учнів 1,2 класів, оцінювальне судження із зазначенням рівня результату - рівнева оцінка для учнів 3,4 класів .**

Вербальну і рівневу оцінки педагога виражають усно або письмово. Процес навчання та його результати характеризуються доброзичливими, лаконічними, чіткими, об'єктивними, конкретними оцінювальними судженнями. Рівень результату навчання визначається з урахуванням динаміки його досягнення та позначати буквами: «початковий» (П), «середній» (С), «достатній» (Д), «високий (В)».

Результат оцінювання **особистісних надбань учня/учениці** у 1-4 класах виражається **вербальною оцінкою, а об'єктивних результатів навчання учня/учениці** у 1-2 класах - **вербальною оцінкою, у 3-4 класах –рівневою оцінкою** (за вибором закладу та на підставі рішення педагогічної ради).

Формулювання оцінювальних суджень, визначення рівня результату навчання здійснюється на основі Орієнтовної рамки оцінювання результатів навчання здобувачів початкової освіти:

**Орієнтовна рамка оцінювання результатів навчання учнів
1-4 класів**

Рівень результатів навчання	Характеристика рівня результатів навчання учня/учениці
Високий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивно-творчому рівні реалізації навчальної діяльності у змінених з певним ускладненням (стосовно типової) навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх та взаємопов'язані з ними об'єкти;</p> <p>характеризує об'єкти, визначає їх спільні й відмінні ознаки, властивості; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами; класифікує об'єкти;</p> <p>застосовує й комбінує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну додаткову інформацію з доступних джерел, узагальнює її; оцінює достовірність інформації; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему, діаграму)/текстову;</p> <p>прогнозує можливий результат, пропонує/випробовує різні способи виконання завдання; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань, і пропонує відповіді на них; підтримує дискусію щодо способів та результатів виконання завдань; співвідносить результати виконання завдань з припущеннями, робить висновок про досягнення результатів; обґрунтовує способи виконання завдань та їх результати; аналізує й оцінює їх, самостійно визначає раціональний спосіб/способи подолання виявленого утруднення, планує подальші навчальні дії</p>
Достатній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на продуктивному рівні реалізації навчальної діяльності в аналогічних типовим навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає самостійно об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх;</p>

	<p>називає самостійно істотні ознаки об'єктів, визначає спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів; угруповує об'єкти; установлює причиново-наслідкові зв'язки між об'єктами;</p> <p>застосовує для досягнення результатів завдань набуті складники компетентностей;</p> <p>знаходить за власною ініціативою необхідну інформацію; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю, схему)/текстову;</p> <p>пояснює спосіб/способи виконання навчальних дій; дотримується послідовності пояснення; за потреби ставить запитання, що стосуються об'єктів завдань; ілюструє розуміння прикладами; контролює дотримання алгоритму дій, перевіряє результати виконання завдань можливими способами, робить висновок про досягнення результатів;</p> <p>визначає утруднення/помилки, знаходить спосіб подолання виявленого утруднення за наданими орієнтирами, самостійно виправляє помилки</p>
Середній	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на репродуктивному рівні реалізації навчальної діяльності у типових навчальних ситуаціях за допомогою таких навчальних дій:</p> <p>визначає об'єкти, про які йдеться в завданнях, називає їх; для досягнення результату потребує уточнень завдання;</p> <p>називає істотні ознаки об'єктів, установлює спільні й відмінні ознаки, властивості об'єктів, угруповує об'єкти відповідно до умови за наданими орієнтирами/уточненнями в процесі діалогу з учителем/однокласниками;</p> <p>відтворює навчальні дії за алгоритмом/схемою, водночас потребує роз'яснень для досягнення результату;</p> <p>знаходить інформацію у запропонованих джерелах; перетворює почуту/побачену/прочитану інформацію у графічну (малюнок, таблицю)/текстову за зразками/за допомогою вчителя;</p> <p>коментує навчальні дії короткими реченнями з опорою на орієнтири (пам'ятку, зразок тощо); наводить приклади; перевіряє спосіб і результат виконання завдань за зразком, констатує</p>

	<p>правильність/неправильність результату; визначаєутруднення/помилки, долає виявлене утруднення/виправляє помилки з допомогою вчителя/однокласників.</p>
Початковий	<p>Учень/учениця виконує навчальні завдання на рівні копіювання зразків після детального кількаразового їх пояснення учителем за допомогою таких навчальних дій:</p> <ul style="list-style-type: none"> розпізнає і називає об'єкти, про які йдеться в завданнях, за наданими орієнтирами; називає окремі ознаки об'єктів; відтворює окремі операції навчальних дій для досягнення результату, зокрема копіює зразок; знаходить інформацію у запропонованому джерелі за наданим орієнтиром (малюнком, ключовим словом, порядковим номером речення тощо); відтворює частини почутої/побаченої/прочитаної інформації усно/за допомогою малюнка; коментує окремі операції короткими репліками на основі пропонуванних запитань; співвідносить результат виконання завдання із зразком; констатує за підказкою правильність/неправильність результату

Формувальне оцінювання

Формувальне оцінювання розпочинається з перших днів навчання у школі і триває постійно.

Формувальне оцінювання має на меті: підтримати навчальний розвиток дітей; вибудувати індивідуальну траєкторію їхнього розвитку; діагностувати досягнення на кожному з етапів процесу навчання; вчасно виявляти проблеми й запобігати їх нашаруванню; аналізувати хід реалізації навчальної програми й ухвалювати рішення щодо корегування програми і методів навчання відповідно до індивідуальних потреб дитини; мотивувати прагнення здобути максимально можливі результати; виховувати ціннісні якості особистості, бажання навчатися, не боятися помилок, переконання у власних можливостях і здібностях.

У межах формувального оцінювання за результатами опанування певної програмової теми/частини теми (якщо тема велика за обсягом)/кількох тем чи

розділу протягом навчального року проводяться **тематичні діагностувальні роботи.**

Обсяг завдань у тематичній діагностувальній роботі визначається з урахуванням вікових можливостей учнів виконати завдання протягом 1 навчальної години, а зміст завдань, види навчальної діяльності учитель добирає з урахуванням специфіки предмета вивчення, готовності учнів виконати завдання для виявлення результату.

Діагностувальні роботи можуть містити завдання, які виконують усно (переказ, власне висловлення тощо), письмово (списування, диктант, тестові завдання тощо), практично (дослід, моделювання/ конструювання, виконання практичної роботи тощо) та завдання, що передбачають виконання роботи з допомогою електронних освітніх ресурсів.

Завдання діагностувальних робіт добираються таким чином, щоб результат навчання, який оцінюють на даному етапі навчання, можна було чітко визначити за результатами виконання завдання.

З предметів мовно-літературної освітньої галузі (мова навчання) система тематичних діагностувальних робіт може містити такі навчальні завдання: аудіювання (2-4 кл.), читання вголос (1-4 кл.), читання мовчки (3-4 кл.), читання напам'ять (2-4 кл.), роботу з літературним твором/медіа текстом (2-4 кл.), діалог (усно/письмово, 2-4 кл.), усний переказ (2-4 кл.), письмовий переказ (3-4 кл.), усний твір (2-4 кл.), письмовий твір (4 кл.), списування (1-4 кл.), диктант (2-4 кл.), робота з мовними одиницями (2-4 кл.). Комбінації навчальних завдань у діагностувальних роботах учитель визначає самостійно з урахуванням дидактичної доцільності їх поєднання та часу, необхідного для виконання певного навчального завдання. Протягом року запропоновані види навчальних завдань у діагностувальних роботах можуть повторюватись. Кількість разів уміщення одного і того ж навчального завдання (кількість аудіювань, диктантів тощо) учитель може визначати з урахуванням особливостей формування певного очікуваного результату навчання та стану його досягнення учнями. З урахуванням дидактичної доцільності діагностувальна робота може бути представлена у тестовій формі й містити тестові завдання закритого і відкритого типів.

З математики тематичні діагностувальні роботи можуть бути комбінованими, у тому числі з тестових завдань закритого й відкритого типів, та містити навчальні завдання на виявлення стану сформованості навичок читання, запису і порівняння чисел, обчислювальних навичок, навичок читання і запису математичних виразів/рівностей/нерівностей, розв'язування рівнянь, уміння

розв'язувати задачі, розпізнавання й побудову геометричних фігур, оперування величинами тощо з урахуванням програмового матеріалу, що опрацьовувався.

Водночас учитель може практикувати проведення тематичних діагностувальних робіт, які передбачають перевірку одного з результатів навчання (обчислювальних навичок, уміння розв'язувати задачі тощо).

Одна з тематичних діагностувальних робіт протягом року може передбачати виявлення стану сформованості навичок усних обчислень. Зміст завдань у такій роботі, зазвичай, може охоплювати різні змістові лінії навчальної програми з математики.

З інтегрованого курсу «Я досліджую світ» тематичні діагностувальні роботи можуть містити *тестові завдання* закритого і відкритого типів на виявлення стану опанування учнями програмового матеріалу, *практичні роботи* з картами, приладами, моделями, а також *графічні роботи*, за допомогою яких перевіряється вміння інтерпретувати інформацію за допомогою моделі, малюнка, схеми тощо.

Система тематичних діагностувальних робіт у 3-4 класах може містити комплексні діагностувальні роботи для кожного класу, зміст яких охоплює мовно-літературну, математичну, природничу освітню галузі.

Тематичні діагностувальні роботи з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна», не проводяться.

Кількість і періодичність діагностувальних робіт для визначення рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування предмета/інтегрованого курсу.

Результатами оцінювання тематичних діагностувальних робіт є оцінювальні судження з висновком про сформованість кожного результату навчання, який діагностується на даному етапі навчання. Усно учитель може деталізувати характеристику роботи та коротко зорієнтувати учня або визначити разом з ним перспективу подальшої навчальної діяльності.

Оцінювальні судження за результатами тематичного оцінювання фіксуються у зошитах для тематичних діагностувальних робіт, на аркушах з роботами учнів до наступного уроку з того предмета вивчення, на якому виконували роботу, та повідомляються учням та їхнім батькам.

У 3,4 класах результати діагностувальних робіт та тематичного оцінювання фіксуються у класному журналі у вигляді рівневої оцінки на основі яких

формується семестрова оцінка.

Якщо учня не було в школі в день проведення діагностувальної роботи, то після повернення він не пише діагностувальної роботи.

Підсумкове оцінювання

Основою для підсумкового оцінювання результатів навчання за рік є результати семестрового оцінювання, записи оцінювальних суджень про результати навчання, зафіксовані на носіях зворотного зв'язку з батьками, спостереження вчителя у процесі формування оцінювання. Підсумкова оцінка за рік визначається з урахуванням динаміки досягнення того чи іншого результату навчання.

Підсумкове оцінювання за рік з предметів вивчення таких освітніх галузей, як «Технологічна», «Інформатична», «Мистецька» і «Фізкультурна» здійснюється шляхом узагальнення даних, отриманих під час формування оцінювання, з урахуванням динаміки формування результату.

Підсумкова (річна) оцінка визначається з урахуванням індивідуалізованої діагностувальної роботи (якщо така проводилась) за умови, якщо виконання індивідуалізованої діагностувальної роботи засвідчує покращення результату навчання. Підсумкову (річну) оцінку фіксують у класному журналі і свідоцтвах досягнень учнів.

Відповідно до пункту 8 статті 12 Закону України «Про освіту» наприкінці 4 класу, з метою моніторингу якості освітньої діяльності закладів освіти та/або якості освіти проводиться **державна підсумкова атестація** здобувачів початкової освіти, результати якої не впливають на підсумкову оцінку за рік.

Підсумкове оцінювання результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Оцінювання результатів навчання учнів, які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснюється на підставі результатів, отриманих у закордонній школі. Українську мову оцінюють вчителі закладу освіти з використанням технологій дистанційного навчання.

Річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року, зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. В окремих випадках річне оцінювання може здійснюватись упродовж I семестру наступного навчального року.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з індивідуальних форм (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з Положенням про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами.

У **свідоцтві досягнень учня** відображаються особистісні надбання та об'єктивні результати навчання учня/учениці, здобутих протягом навчального року (Додатки 9,10).

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 5,6 КЛАСІВ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма СНІЖКІВСЬКОГО ЛЦЕЮ базової середньої ланки освіти для 5-6 класів(адаптаційний цикл) розроблена відповідно до ст. 33 Закону України «Про освіту», ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 р. № 898та Типової освітньої програми для 5-6 класів загальної середньої освіти, затвердженої наказом МОН № 235 від 19.02.2021 року.

Мета і завдання освітньої програми ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній людині для успішної життєдіяльності.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства

освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ НА АДАПТАЦІЙНОМУ ЦИКЛІ БАЗОВОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ, ЙОГО РОЗПОДІЛ МІЖ ОСВІТНІМИ ГАЛУЗЯМИ ЗА РОКАМИ НАВЧАННЯ.

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 5-6 класів на адаптаційному циклі розподіляється між роками навчання, освітніми галузями, обов'язковими компонентами і складає **2170 год**, що відповідає загальному обсягу навчального навантаження для закладів із навчанням українською мовою, визначеному у Державному стандарті базової середньої освіти та Типовій освітній програмі для 5-9 класів:

для 5-го класу – **1032,5** годин/навчальний рік;

для 6-го класу – **1137,5** годин/навчальний рік.

Загальний обсяг навчального навантаження для закладів з українською мовою навчання

Назва освітньої галузі	Кількість годин на тиждень						
	Навчальне навантаження	5 клас			6 клас		
		рекомендоване	мінімальне	максимальне	рекомендоване	мінімальне	максимальне
Мовно-літературна	на тиждень	11	10	13	11	10	13
	на рік	385	350	455	385	350	455
Математична	на тиждень	5	4	6	5	4	6
	на рік	175	140	210	175	140	210
Природнича	на тиждень	2	1,5	3	2	1,5	3
	на рік	70	52,5	105	140	70	175
Соціальна і здоров'язбережувальна	на тиждень	1,5	1	3	1,5	1	3
	на рік	52,5	35	105	52,5	35	105
Громадянська та історична	на тиждень	1	1	2	2	1,5	3
	на рік	35	35	70	70	52,5	105
Технологічна	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Інформатична	на тиждень	1,5	1	2	1,5	1	2
	на рік	52,5	35	70	52,5	35	70
Мистецька	на тиждень	2	1	3	2	1	3
	на рік	70	35	105	70	35	105
Фізична культура	на тиждень	3	3	3	3	3	3
	на рік	105	105	105	105	105	105
Усього	на тиждень	29			32		
	на рік	1015			1120		
Загальна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без	на тиждень	31			34		
	на рік	1015			1120		

урахування поділу на групи)							
Гранично допустиме річне навантаження учнів	на тиждень	28			31		
	на рік	980			1085		

4. НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН

Навчальний план закладу розроблено згідно додатка 3 до Типової освітньої програми для 5-6 класів і є складовою освітньої програми (додаток 3). У навчальному плані відображено перелік обраних закладом обов'язкових для вивчення навчальних предметів та інтегрованих курсів для реалізації кожної освітньої галузі, розподіл годин на їх вивчення.

У зв'язку із дефіцитом освітньої субвенції додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять використано тільки по 0,5 годин на тиждень на розширення програми з етики у 5 і 6 класах.

У навчальному плані, який схвалюється педагогічною радою і затверджується керівником щорічно, відображається фактичний тижневий обсяг навчального навантаження.

5. МОДЕЛЬНІ НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ ТА НАВЧАЛЬНІ ПРОГРАМИ

Модельна навчальна програма - документ, що визначає орієнтовну послідовність досягнення очікуваних результатів навчання учнів, зміст навчального предмета, інтегрованого курсу та види навчальної діяльності учнів, рекомендовані для використання в освітньому процесі. Модельні навчальні програми спрямовані на реалізацію вимог Державного стандарту базової середньої освіти. З модельними навчальними програмами з освітніх можна ознайомитися на сайті Міністерства освіти і науки України.

У додатку 11 до Освітньої програми розміщено **перелік програм** (модельних навчальних програм та/або навчальних програм), що використовуються закладом в освітньому процесі. Програми обрані з урахуванням потенціалу педагогічного колективу, ресурсного забезпечення закладу, навчально-методичного супроводу програм, особливостей та потреб учнів у досягненні обов'язкових результатів навчання.

Навчальні програми розроблені на основі модельних навчальних програм, затверджені педагогічною радою.

Сукупність модельних та/або навчальних програм в освітній програмі охоплює досягнення учнями результатів навчання з усіх визначених Державним стандартом освітніх галузей.

На основі **навчальної програми** з предмета/інтегрованого курсу вчитель складає **календарно-тематичне планування** з урахуванням навчальних можливостей класу: може переносити теми уроків, відповідно до

того, як учні засвоїли навчальний матеріал, визначати кількість годин на вивчення окремих тем. Вчитель самостійно вибудовує послідовність формування очікуваних результатів навчання, враховуючи при цьому послідовність розгортання змісту у навчальній програмі.

Календарно-тематичне та поурочне планування складається вчителем у **довільній формі**, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел. Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних та поурочних планів-конспектів є **індивідуальною справою вчителя**.

6. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб з урахуванням національних, регіональних та місцевих особливостей.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні ресурси.

Досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальній програмі, учитель забезпечує шляхом **використанням активних форм навчання**: мозковий штурм, обговорення, асоціативний куш, рольова, ділова гра, дискусія, дебати, літературні читання, написання есе, повідомлень, виступів, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проекти, інтерв'ю, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести, організація спостережень у природі, мінідослідження, проведення експериментів, виконання практичних робіт і вправ, порівняльний аналіз, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних, аналітичних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Представлення результатів навчання відбувається різноманітними способами: усні відповіді, письмові роботи, створення електронних чи реальних таблиць, схем, інфографік, плакатів, брошур, апікацій, лепбуків, ментальних (інтелектуальних) карт, презентацій, слайдшоу, відеороликів тощо.

Провідним у навчанні є **компетентнісний підхід**, в основі якого - активна пізнавальна діяльність учнів у колективі, парах, групах, індивідуально чи у співпраці з учителем та іншими особами, у процесі якої школярі набувають досвіду.

Форми і методи роботи повинні сприяти досягненню очікуваних

результатів навчання, визначених Державним стандартом з кожної освітньої галузі, плекати українську ідентичність, формувати ціннісні орієнтири, ключові компетентності, наскрізні уміння.

Вивчення шкільних предметів учителем спрямовує не лише на засвоєння системи знань, формування вмій і навичок, а, передусім, **особистісний розвиток учня, набуття духовно-морального досвіду, важливого для становлення громадянина і входження його в соціум.**

Вчитель виступає учасником та модератором освітнього процесу. Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись упродовж навчального року у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту.

Під час організації освітнього процесу **із використанням технологій дистанційного навчання або за змішаною формою**, педагоги самостійно обирають електронні освітні ресурси, ураховуючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Googlemeet, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта» тощо);
- віртуальні екскурсії;
- використовують електронний розклад занять, електронний класний журнал/щоденник на платформі Нові знання.

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Співвідношення занять, проведених у синхронному та асинхронному режимі – 70% / 30%.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат).** Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі **індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану**

(додається до освітньої програми), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Для забезпечення реалізації **індивідуальної освітньої траєкторії учнів**, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, зі змінами) заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем.

Під час розроблення індивідуального навчального плану для дітей, які навчаються за кордоном, враховується освітня програма і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування.

Для осіб з особливими освітніми потребами організовується **інклюзивне навчання**, яке передбачає проведення фахівцями закладу корекційно-розвиткових занять (розвиток мовлення, корекція розвитку), що проводяться в позаурочний час і не входять в гранично допустиме навантаження (перелік щороку зазначається у додатках до освітньої програми).

Поділ класів на групи при вивченні окремих предметів здійснюється відповідно до Порядку, затвердженому наказом Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128.

5 клас ділиться на дві групи при проведенні занять з інформатики з використанням комп'ютерів.

7. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Кожен учень має право на справедливе, неупереджене, об'єктивне, незалежне, недискримінаційне та добросчесне оцінювання результатів його навчання незалежно від виду та форми здобуття ним освіти.

Оцінка результатів навчання учнів є **конфіденційною інформацією**, яку повідомляють лише учневі/учениці, його/її батькам (іншим законним представникам).

Під час оцінювання навчальних досягнень педагог враховує дотримання учнями **принципів академічної добросчесності**. У разі порушення учнем / ученицею принципів добросчесності під час певного виду

навчальної діяльності, учитель може прийняти рішення не оцінювати результат такої навчальної діяльності.

Процес оцінювання **повинен сприяти досягнення учнями очікуваних результатів навчання.** Це забезпечується шляхом:

- врахування вчителем результатів оцінювання навчальних досягнень учнів/учениць під час добору змісту, форм і методів роботи для кожного уроку;
- формування в учнів уміння аналізувати власну роботу (самооцінювання, взаємооцінювання), власні результати навчання, визначати для себе подальші завдання;
- поступового залучення учнів до вироблення критеріїв оцінювання окремих видів навчальної діяльності;
- здійснення зворотного зв'язку з учнями з використанням різноманітних інструментів, щоорієнтує їх на успіх, підтримує й надихає на саморозвиток і вдосконалення (учитель самостійно визначає та розробляє способи фіксації зворотного зв'язку);
- корегування освітнього процесу з урахуванням результатів оцінювання та навчальних потреб учнів.

Оцінювання учнів 5-6 класів здійснюється відповідно до Методичних рекомендацій, затверджених наказом Міністерства освіти і науки України від 1.04.2022 № 289, а також з урахуванням інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації освітнього процесу та викладання навчальних предметів у закладах загальної середньої освіти у 2023/2024 навчальному році.

Оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів здійснюється за 12-бальною системою, а його результати позначають цифрами від 1 до 12.

За рішенням педагогічної ради закладу впродовж вересня- жовтня триває адаптаційний період, впродовж якого здійснюється рівневе поточне та тематичне оцінювання учнів 5 класу.

Оцінювання результатів навчання учнів зорієнтоване на ключові компетентності, наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом та навчальною програмою.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, затверджених наказом МОН № 289 від 01.04.2022 року.

**Загальні критерії оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів,
які здобувають освіту відповідно до нового Державного стандарту
базової середньої освіти**

Рівні результатів навчання	Бал	Загальна характеристика
I. Початковий	1	Учень/учениця розрізняє об'єкти вивчення
	2	Учень/учениця відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учень/учениця відтворює частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконує елементарні завдання
II. Середній	4	Учень/учениця з допомогою вчителя відтворює основний навчальний матеріал, повторює за зразком певну операцію, дію
	5	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, з помилками й неточностями дає визначення понять, формулює правило
	6	Учень/учениця виявляє знання й розуміння основних положень навчального матеріалу; відповідає правильно, але недостатньо осмислено; застосовує знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Учень/учениця правильно відтворює навчальний матеріал, знає основоположні теорії і факти, наводить окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролює власні навчальні дії
	8	Учень/учениця має достатні знання, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролює власну діяльність; відповіді логічні, хоч і мають неточності

	9	Учень/учениця добре володіє вивченим матеріалом, застосовує знання в стандартних ситуаціях, аналізує й систематизує інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Учень/учениця має повні, глибокі знання, використовує їх у практичній діяльності, робить висновки, узагальнення
	11	Учень/учениця має гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовує їх у різних ситуаціях, знаходить інформацію та аналізує її, ставить і розв'язує проблеми
	12	Учень/учениця має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовує їх у стандартних та нестандартних ситуаціях; самостійно аналізує, оцінює, узагальнює опанований матеріал, самостійно користується джерелами інформації, приймає обґрунтовані рішення

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів 5-6 класів, що проводяться закладом, є:

- **поточне формувальне (оцінювання для навчання)**
- **підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання.**

Поточне формувальне оцінювання

Вводиться з метою забезпечення наступності між підходами до оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти початкової та базової середньої освіти.

Учитель формулює об'єктивні і зрозумілі для учнів **навчальні цілі на певний період** (наприклад, урок, тиждень, період, відведений для вивчення теми, тощо). Основою для вироблення навчальних цілей та об'єктами поточного оцінювання є очікувані результати навчання, передбачені відповідною навчальною програмою і зафіксовані в Державному стандарті базової загальної освіти та критерії оцінювання.

На початку навчального року учитель **інформує учнів про критерії**

оцінювання, за якими буде визначено рівень їхніх навчальних досягнень на кінець навчального семестру та року, поступово залучає учнів до вироблення критеріїв оцінювання результатів окремих видів навчальної діяльності.

Відповідно до визначених цілей вчитель своєчасно надає учням чіткий, зрозумілий та доброзичливий **зворотний зв'язок** щодо їхніх навчальних досягнень, не порівнює і не протиставляє учнів одне одному, акцентуючи увагу лише на позитивній динаміці досягнень учня/учениці. Труднощі в навчанні обговорює з учнями індивідуально.

Зворотний зв'язок вчитель надає систематично в усній, письмовій або електронній формі, залежно від дидактичної мети та виду навчальної діяльності (тести, оціночні листи, чек-листи, опитувальники, спільні дошки, карти знань, схеми, спостереження учнів тощо). Це допомагає відстежувати процес засвоєння компонентів змісту освіти та корегувати технології навчання.

Критерії для формувального оцінювання розробляються вчителем самостійно до кожного виду роботи та виду діяльності учнів. Функції поточного контролю – **навчальна, мотиваційно-стимулююча**.

Тематичне оцінювання

Здійснюється на основі поточного оцінювання із урахуванням проведених діагностувальних (контрольних) робіт, або без проведення подібних робіт залежно від специфіки навчального предмета.

Систему діагностувальних і контрольних робіт, у тому числі для перевірки рівня сформованості умінь певної групи загальних результатів, визначених у свідоцтві досягнень, учитель планує і розробляє самостійно під час календарно-тематичного планування, керуючись Державним стандартом, освітньою і навчальною програмами та відповідно до кількості годин, передбачених навчальним планом на вивчення предмета/інтегрованого курсу.

Під час виставлення тематичного балу результати перевірки робочих зошитів не враховуються.

Під час **підсумкового** (тематичного семестрового, річного) оцінювання встановлюється відповідність здобутих учнями результатів навчання загальним критеріям оцінювання.

Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюється відповідно до вимог навчальних програм із застосуванням таких основних форм та засобів:

- **усної** (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

- **письмової**, у т.ч. графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);
- **цифрової** (зокрема шляхом тестування в електронному форматі, відеоконференц-зв'язку);
- **практичної** (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами, тощо).

Семестрове оцінювання здійснюється на основі результатів **тематичного оцінювання та контролю груп загальних результатів**. В кінці семестру у класному журналі та «Свідоцтві досягнень» виставляються оцінки за кожен групу загальних результатів з навчальних предметів, зазначених у навчальному плані закладу (Додаток 12) та «загальна оцінка результатів навчання».

Семестровий контроль проводиться з метою перевірки рівня засвоєння навчального матеріалу в обсязі навчальних тем, розділів і підтвердження результатів поточних оцінок, отриманих учнями раніше. Завдання для проведення семестрового контролю складаються на основі програми, охоплюють найбільш актуальні розділи й теми вивченого матеріалу, розробляються вчителем з урахуванням рівня навченості учнів, що дає змогу реалізувати диференційований підхід до навчання. Семестровий контроль може бути комплексним, проводиться у формі тестування тощо.

Фіксація результатів тематичного, семестрового, річного оцінювання, оцінювання груп результатів навчання проводиться в класному (електронному) журналі в окремих колонках без дати.

За рішенням педагогічної ради для забезпечення наступності між підходами до оцінювання результатів навчання здобувачів початкової та базової середньої освіти, у вересні-жовтні 5 класу оцінювання результатів навчання учнів здійснювати за рівневою шкалою, а його результати позначати словами або відповідними літерами: «початковий» – «П», «середній» – «С», «достатній» – «Д», «високий» – «В» та супроводжувати вербальною характеристикою з орієнтацією на досягнення учня/учениці (а не на помилки або невдачі). При переході від оцінювання за рівневою шкалою до оцінювання за бальною шкалою при виставленні семестрової оцінки орієнтуватись на оцінки, отримані за листопад-грудень, а можливу різницю між рівнями результатів навчання враховувати шляхом виставлення семестрової оцінки, що відповідає вищому показнику.

Річне оцінювання здійснюється на підставі загальних оцінок результатів (скоригованих) за I та II семестри. **Окремі види контрольних**

робіт не проводяться. Річна оцінка не є обов'язково середнім арифметичним оцінок за I та II семестри. Для визначення річної оцінки враховується динаміка особистих навчальних досягнень учня/учениці протягом року та сформованість у нього/неї умінь застосовувати набуті знання.

Оцінки за групи результатів навчання у графі «Рік» не виставляються, оскільки вони мають бути враховані в оцінках за семестри.

Семестрова та річна оцінки можуть підлягати коригуванню (Інструкція з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 03 червня 2008 року № 496; Порядок переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, зі змінами).

Критерії оцінювання за предметами або освітніми галузями розробляються відповідно до загальних критеріїв оцінювання з урахуванням характеристик груп загальних результатів відповідної галузі. Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і розміщуються на сайті закладу освіти.

Якщо рівень результатів навчання учня (учениці) визначити неможливо з якихось причин, у класному журналі та Свідоцтві досягнень роблять запис «не атестований(а) (н/а)».

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами орієнтоване на учня й передбачає вимірювання його індивідуального прогресу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучаються ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження

життєдіяльності та здоров'я

Здобувачів освіти, їхніх батьків, інших законних представників (одного з них), **які навчаються за індивідуальною формою навчання з порядком і періодичністю оцінювання** ознайомлює керівник закладу освіти.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах, індивідуальній формі навчання оцінювання, зокрема підсумкове (тематичне, семестрове, річне) результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Оцінювання результатів навчання учнів, **які одночасно здобувають освіти в закладах освіти країни перебування та України**, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснювати на підставі результатів, отриманих у закордонній школі. Переведення оцінок, отриманих у закордонній школі у 12-бальну систему у межах автономії заклад освіти здійснює самостійно. Предмети, які діти не вивчали в школі країни перебування (українська мова, українська література, вступ до історії України та громадянської освіти, історія України), оцінюють вчителі з українського закладу освіти з використанням технологій дистанційного навчання.

За потреби, річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року, зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 7-9 КЛАСІВ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма СНІЖКІВСЬКОГО ЛЦЕЮ розроблена відповідно до ст. 33 Закону України «Про освіту», ст. 11 Закону України «Про повну загальну середню освіту», на основі Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392.

Мета і завдання освітньої програми ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній людині для успішної життєдіяльності.

Під час розроблення освітньої програми враховано гарантовані державою права щодо академічної, організаційної і кадрової автономії закладу, а також права педагогічних працівників на академічну свободу.

Гранична наповнюваність класів та тривалість уроків встановлюються відповідно до Закону України «Про повну загальну середню освіту».

Навчальний план зорієнтований на роботу школи за 5-денним навчальним тижнем.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою базової середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті початкової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом досягнень, свідоцтвом про здобуття початкової освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України

12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ. НАВЧАЛЬНІ (АБО НАВЧАЛЬНИЙ) ПЛАНИ

Загальний обсяг навчального навантаження для учнів 7-9-х класів, визначених Типовою освітньою програмою, складає **3430** годин/навчальний рік:

для 7-го класу – **1120** годин/навчальний рік;

для 8-го класу – **1137,5** годин/навчальний рік;

для 9-го класу – **1207,5** годин/навчальний рік.

У зв'язку із дефіцитом освітньої субвенції додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять використовуються не у повному обсязі, а саме:

у 7 класі – на продовження вивчення спецкурсу «Фінансова грамотність» 1 година на тиждень,

у 8 класі – на продовження вивчення спецкурсу «Прикладні фінанси» 1 година на тиждень,

у 9 класі – на завершення вивчення спецкурсу «Економіка і фінанси» 0,5 годин на тиждень,

у 9 класі – на розширення програми з української мови з метою підготовки до державної підсумкової атестації.

Навчальний план розроблено згідно Таблиці 1 до Типової освітньої програми - Навчальний план закладів загальної середньої освіти з українською мовою навчання (додаток № 4,8).

Навчальний план містить усі предмети інваріантної складової, сформованої на державному рівні і дає цілісне уявлення про зміст, структуру другого рівня освіти, встановлює погодинне співвідношення між окремими предметами за роками навчання, визначає гранично допустиме тижневе навантаження учнів.

У навчальному плані **відображається фактичний тижневий обсяг навчального навантаження**: конкретизовано використання варіативного освітнього компоненту з урахуванням особливостей організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів: додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курсів за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять.

Навчальний план Освітньої програми основної школи передбачає реалізацію **через окремі предмети** таких **освітніх галузей** Базового навчального плану Державного стандарту:

- Мови і літератури
- Суспільствознавство
- Математика
- Природознавство
- Мистецтво
- Технології
- Здоров'я і фізична культура

Освітня галузь «Мистецтво» реалізується через окремі предмети «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво».

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ. ПРОПОНОВАНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у **навчальних програмах**, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН. Перелік програм, які використовуються у закладі, зазначено у додатку №14 до освітньої програми.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, у **навчальних програмах**, що використовуються закладом, **конкретизовано завдання**, які має реалізувати вчитель/вчителька, **зміст, очікувані результати навчання, компетентнісний потенціал навчальних предметів**.

Навчальні програми містять резервний час, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь. Резервний час використовується учителем на власний розсуд для організації різноманітних форм навчальної діяльності: екскурсій, проектної та дослідницької діяльності учнів, роботи з додатковими джерелами інформації, корекції та узагальнення знань.

Провідним у навчанні є **компетентнісний підхід**, який передбачає формування не лише предметної, а й ключових компетентностей, зміщення акцентів зі знанневого на діяльнісний освітній результат. З огляду на суть зазначеного підходу, знання мають бути інструментом у розв'язанні життєвих проблем, засобом особистісного розвитку, соціалізації учнів, успішного професійного становлення та облаштування особистого життя.

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів.

У навчальних програмах з усіх предметів виокремлено такі наскрізні змістові лінії: «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність».

Наскрізні змістові лінії є засобом інтегрування навчального змісту, спрямовані на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях, сприяють формуванню ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, передбачають розв'язування завдань реального змісту, виконання міжпредметних навчальних проєктів, творчих робіт, роботу з різними джерелами інформації

Необхідною умовою формування компетентностей є **діяльнісна спрямованість навчання**, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість.

Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньо предметних зв'язків, використання яких посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Формування змісту технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання здійснюється на основі об'єктів проєктної діяльності. Результатом проєктно-технологічної діяльності учнів має бути **проєкт** (спроєктований і виготовлений виріб чи послуга). Так у 7–8 класах від 4 до 6 проєктів, у 9-му класі - 2 проєкти (плюс 2 проєкти з технології побутової діяльності та самообслуговування в 5–8 класах та 1 проєкт у 9 класі). Кількість годин на опанування проєкту вчитель визначає самостійно залежно від складності виробу та технологій обробки, що застосовуються під час його виготовлення.

Головне завдання школи - збереження здоров'я дітей. Тому формування навичок здорового способу життя та безпечної поведінки здійснюється не лише в рамках предметів "Фізична культура" та "Основи здоров'я", а інтегрується у змісті всіх предметів інваріантної та варіативної складових навчального плану.

Навчальна програма з фізичної культури побудована за модульною системою. Вона містить інваріантну (обов'язкову) та варіативну складову. До інваріантної частини належать: теоретико-методичні знання та загальна фізична підготовка, зміст яких реалізовується упродовж кожного уроку. Інваріантний модуль «Загальна фізична підготовка» разом із спектром засобів і методів фізичної підготовки є основою реалізації концепції навчальної програми.

Змістове наповнення варіативної складової сформовано із модулів, запропонованих навчальною програмою відповідно до статево-вікових

особливостей учнів, їх інтересів, матеріально-технічної бази закладу, кадрового забезпечення.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Учитель має широкі можливості для наповнення навчальної роботи змістом відповідно до національного і місцевого територіальних вимірів.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні необхідні ресурси (навчально-технічні, навчально-методичні, інформаційні), забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу, які використовуються під час проведення навчальних занять: обговорення, мозковий штурм, рольова, ділова гра, дискусія, дебати, літературні читання, написання есе, повідомлень, виступів, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проекти, інтерв'ю, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести, організація спостережень у природі, мінідослідження, виконання практичних робіт і вправ, порівняльний аналіз, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних, аналітичних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Засвоєння нового матеріалу та розвиток компетентностей здійснюється також під час виконання учнями лабораторних, навчально-практичних занять (практичні вправи, експериментальні завдання), які передбачені відповідними навчальними програмами.

Навчально-практичне заняття також може виконувати функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись упродовж навчального року у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту.

Під час організації освітнього процесу **із використанням технологій дистанційного навчання або за змішаною формою**, педагоги самостійно обирають електронні освітні ресурси, враховуючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Googlemeet, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта» тощо);
- віртуальні екскурсії;
- використовують електронний розклад занять, електронний класний журнал/щоденник на платформі «Нові знання»

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Проведення занять у синхронному режимі має бути не менше 30%.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат)**. Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі **індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану** (додається до освітньої програми), що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується керівником та підписується батьками.

Для забезпечення реалізації **індивідуальної освітньої траєкторії учнів**, відповідно до пункту 7 розділу I Положення про індивідуальну форму здобуття повної загальної середньої освіти (затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314, зі змінами) заклад освіти складає графік консультацій, визначає форми, засоби, періодичність оцінювання результатів навчання, у разі потреби для учня (учениці) розробляється індивідуальний навчальний план.

Індивідуальний навчальний план може визначати відмінні від визначених освітньою програмою закладу освіти освітні компоненти, їх послідовність, форму і темп засвоєння учнем.

Під час розроблення індивідуального навчального плану для дітей, які навчаються за кордоном, враховується освітня програма і навчальний план закладу освіти, в якому навчається дитина в країні перебування.

Для осіб з особливими освітніми потребами організовується **інклюзивне навчання**, яке передбачає проведення фахівцями закладу корекційно-розвиткових занять (розвиток мовлення, корекція розвитку), що проводяться в позаурочний час і не входять в гранично допустиме навантаження (перелік щороку зазначається у додатках до освітньої програми).

6. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Заклад спирається на критерії та вимоги до оцінювання результатів навчання учнів, розроблені МОН у **таких нормативних документах**:

- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» від 13.04.2011 року №329
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» від 21.08.2013 № 1222, **відповідно до якого оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.**

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

Змістом вимог до оцінювання є **виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів**, які структуровані у навчальних програмах за предметами.

Результатами освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу є **знання, уміння, навички та сформовані компетентності.**

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;
- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми.

Його основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є залучення учнів до розроблення критеріїв оцінювання, вироблення здатності до **само- та взаємооцінювання**. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи має орієнтувати їх на успіх, підтримувати й надихати на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Форми оцінювання навчальних досягнень учнів:

- **усна** (індивідуальне, групове, фронтальне опитування);
- **письмова** (діагностична, самостійна, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування);
- **цифрова** (тестування в електронному форматі);
- **графічна** (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- **практична** (дослідження, навчальні проекти, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів).

Педагогічні працівники **самостійно визначають форми** оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета, орієнтуючись на принцип педагогічної доцільності та враховуючи специфіку навчального предмета та особливості учнів.

Методи оцінювання педагогічні працівники закладу добирають самостійно (спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт тощо).

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Оцінка за ведення зошита не враховується при виставленні тематичної оцінки.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень має право на коригування семестрової й річної оцінки (Інструкція з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів,

затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 03 червня 2008 року № 496; Порядок переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, зі змінами).

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають базову середню освіту в ЗЗСО, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (Із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019).

Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і розміщуються на сайті закладу освіти.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються **чотири рівні навчальних досягнень учнів**: початковий, середній, достатній, високий.

початковий рівень	Учень називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.
середній рівень	Учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.
достатній рівень	Учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови виконання змінені.
високий рівень	Учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, складати план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Критерії оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи ґрунтуються на показниках:

- сформованість пізнавальної діяльності (мотивації пізнання, сприймання, осмислення, перетворення знання, практичної діяльності);

- сформованість знань, умінь, ціннісних ставлень як складників ключових і предметних компетентностей;
- володіння розумовими операціями: вмінням аналізувати, синтезувати, порівнювати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- пізнавальна активність;
- міра самостійності та творчості у виконанні навчальних завдань;
- сформованість вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, висувати і формулювати гіпотези

і визначаються за рівнями:

Рівень	Бали	Загальні критерії оцінювання навчальних досягнень учнів
Початковий	1	Учні розрізняють об'єкти вивчення
	2	Учні відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення
	3	Учні відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою вчителя виконують елементарні завдання
Середній	4	Учні з допомогою вчителя відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Учні відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Учні виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
Достатній	7	Учні правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання учнів є достатніми. Учні застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність.

		Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Учні добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
Високий	10	Учні мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Учні мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Учні мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Орієнтовні вимоги до контролю та оцінювання навчальних досягнень учнів основної школи

Українська мова
Оцінювання мовленнєвої компетентності учнів
I. Аудіювання (слухання - розуміння)
II. Читання
III. Говоріння й письмо (діалогічне та монологічне мовлення)
Оцінювання мовної компетентності учнів
IV. Оцінювання знань з мови й мовних умінь
V. Оцінювання правописної компетентності учнів
Українська та зарубіжна література
Іноземні мови
Історія
Природознавство
Біологія
Географія

Фізика
Хімія
Основи здоров'я
Математика
Інформатика
Дисципліни художньо-естетичного циклу
Фізична культура
Трудове навчання

Здобувачів освіти, їхніх батьків, інших законних представників (одного з них), **які навчаються за індивідуальною формою навчання з порядком і періодичністю оцінювання** ознайомлює керівник закладу освіти.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з **індивідуальних форм** (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується **згідно з Положенням про індивідуальну форму** здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах, індивідуальній формі навчання оцінювання, зокрема підсумкове (тематичне, семестрове, річне) результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Оцінювання результатів навчання учнів, **які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України**, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснювати на підставі результатів, отриманих у закордонній школі. Переведення оцінок, отриманих у закордонній школі у 12-бальну систему у межах автономії заклад освіти здійснює самостійно. Предмети, які діти не вивчали в школі країни перебування (українська мова, українська література, історія України), оцінюють вчителі закладу освіти з використанням технологій дистанційного навчання.

За потреби, річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року, зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. В окремих випадках річне оцінювання може здійснюватися упродовж I семестру наступного навчального року.

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами

Оцінювання результатів навчання учнів з особливими освітніми потребами орієнтоване на учня й передбачає вимірювання його індивідуального прогресу.

Оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється відповідно до індивідуальної програми розвитку, що розробляється на основі висновку фахівців інклюзивно-ресурсного центру, де зазначено труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я, що можуть впливати на ефективність застосування певних форм оцінювання.

Добір форм оцінювання навчальних досягнень учнів з особливими освітніми потребами здійснюється індивідуально з обов'язковим урахуванням їх можливостей функціонування, життєдіяльності та здоров'я.

При оцінюванні рівня сформованості предметних компетентностей учнів з особливими освітніми потребами вилучаються ті складові (знання, вміння, види діяльності та інше), опанування якими є утрудненим або неможливим для учня з огляду на труднощі функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я.

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ 10,11 КЛАСІВ

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Освітня програма СНІЖКІВСЬКОГО ЛІЦЕЮ розроблена на виконання Закону України «Про освіту» та «Про повну загальну середню освіту»; постанови Кабінету Міністрів України від 23 листопада 2011 року № 1392 «Про затвердження Державного стандарту базової та повної загальної середньої освіти»; наказу МОН України № 408 від 20.04.2018 року «Про затвердження типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня».

Освітня програма ліцею окреслює підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Навчання за освітньою програмою повної загальної середньої освіти можуть розпочинати учні, які на момент зарахування (переведення) до закладу досягли результатів навчання, визначених у Державному стандарті базової освіти, що підтверджено відповідним документом (свідоцтвом про здобуття базової середньої освіти).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень базової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання упродовж першого семестру навчального року.

Для проведення оцінювання наказом керівника закладу освіти створюється комісія, затверджується її склад (голова та члени комісії), а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів

Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року № 8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року № 955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ, ВЗАЄМОЗВ'ЯЗКИ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ. НАВЧАЛЬНІ (АБО НАВЧАЛЬНИЙ) ПЛАНИ

Загальний обсяг навчального навантаження здобувачів повної загальної середньої освіти для 10,11-х класів складає 2520 годин/навчальний рік:

для 10 класу – 1277,5 годин/навчальний рік,

для 11 класу – 1242,5 годин/навчальний рік.

Детальний розподіл навчального навантаження на тиждень подано у навчальному плані ліцею (додаток 5).

Навчальний план для 10-11 класів розроблено відповідно до Державного стандарту для його впровадження в частині повної загальної середньої освіти з 01.09.2018 року. Він містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково - обов'язкових предметів, профільних предметів, додаткові години на окремі базові предмети.

Навчальні години плану призначено для забезпечення профільного спрямування освіти в старшій школі. Профіль навчання сформовано закладом освіти з урахуванням можливостей для забезпечення його якісної реалізації.

Зміст профілю навчання реалізується системою окремих предметів і курсів:

- базові та вибірково-обов'язкові предмети, що вивчаються на рівні стандарту;

- профільні предмети (українська мова та українська література), що вивчаються на профільному рівні;

Рішення про розподіл годин для формування відповідного профілю навчання ухвалене закладом освіти з урахуванням освітніх потреб учнів, моніторингових особливостей вступу до ВНЗ, кадрового забезпечення, матеріально-технічної бази.

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

4. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ УЧНІВ. ПРОПОНОВАНИЙ ЗМІСТ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів.

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною (і рідною — у разі відмінності) мовами	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета.</p>
		<p>поповнювати свій словниковий запас. Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань. Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування. Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов. Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях. Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів. Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>

4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями. Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях. Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу
5	Інформаційно-цифрова компетентність	Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність тверджень. Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач. Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів
6	Уміння вчитися впродовж життя	Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість. Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності. Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії
7	Ініціативність і підприємливість	Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання. Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди - це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших. Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)
8	Соціальна і громадянська компетентності	Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані. Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків;

		повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією. Навчальні ресурси: завдання соціального змісту
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо). Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.
10	Екологічна грамотність і здорове життя	Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально - економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання. Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природних ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях.

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у **навчальних програмах**, які мають гриф «Затверджено Міністерством освіти і науки України» і розміщені на офіційному веб-сайті МОН. Перелік програм, які використовуються у закладі, зазначено у додатку №16 до освітньої програми.

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, у **навчальних програмах**, що використовуються закладом, **конкретизовано завдання**, які має реалізувати вчитель/вчителька, **зміст, очікувані результати навчання, компетентнісний потенціал навчальних предметів**.

Навчальні програми містять резервний час, що створює простір для задоволення освітніх потреб учнів, вирівнювання їх досягнень, розвитку наскрізних умінь. Резервний час використовується учителем на власний розсуд

для організації різноманітних форм навчальної діяльності: екскурсій, проектної та дослідницької діяльності учнів, роботи з додатковими джерелами інформації, корекції та узагальнення знань.

5. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується в безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, фізичного, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їхніх особливих освітніх потреб. Учитель має широкі можливості для наповнення навчальної роботи змістом відповідно до національного і місцевого територіальних вимірів.

Освітні методики, технології, форми, методи і засоби навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, форми здобуття освіти, наявні необхідні ресурси (навчально-технічні, навчально-методичні, інформаційні), забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах.

Форми організації освітнього процесу, які використовуються під час проведення навчальних занять: обговорення, мозковий штурм, рольова, ділова гра, дискусія, дебати, літературні читання, написання есе, повідомлень, виступів, пізнавальні, навчальні, творчі, дослідницькі проекти, інтерв'ю, аналіз життєвих ситуацій, уроки-екскурсії, віртуальні подорожі, квести, організація спостережень у природі, мінідослідження, виконання практичних робіт і вправ, порівняльний аналіз, моделювання, розв'язання ситуативних, проблемних, аналітичних завдань, робота з різними джерелами інформації (словниками, довідниками, науково-популярною літературою, інтернет-ресурсами, медіа) тощо.

Засвоєння нового матеріалу та розвиток компетентностей здійснюється також під час виконання учнями лабораторних, навчально-практичних занять (практичні вправи, експериментальні завдання), які передбачені відповідними навчальними програмами.

Навчально-практичне заняття також може виконувати функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись упродовж навчального року у змісті окремих предметів за умови виконання вимог Державного стандарту.

Під час організації освітнього процесу **із використанням технологій дистанційного навчання або за змішаною формою**, педагоги самостійно обирають електронні освітні ресурси, враховуючи їх дидактичну доцільність, фактологічну коректність змісту, відповідність навчальній програмі:

- навчальні заняття, консультації з використанням електронних освітніх платформ (Googlemeet, Zoom);
- електронні освітні ресурси, яким надано гриф МОН;
- електронні освітні ресурси, створені педагогічними працівниками закладу;
- онлайн сервіси та інструменти («Всеукраїнська школа онлайн», тестування на платформах «На урок», «Всеосвіта» тощо);
- віртуальні екскурсії;
- використовують електронний розклад занять, електронний класний журнал/щоденник на платформі «Нові знання»

Навчальні заняття можуть проводитись в синхронному або асинхронному режимі. Проведення занять у синхронному режимі має бути не менше 30%.

Педагогічні працівники використовують доступні засоби комунікації (телефонний, поштовий зв'язок тощо) для учнів, які не можуть взяти участь у синхронному режимі взаємодії з поважних причин (стан здоров'я, відсутність доступу (обмежений доступ) до мережі Інтернет або технічних засобів навчання тощо).

За потреби (за заявою батьків) заклад освіти організовує здобуття освіти за **індивідуальною формою (сімейна (домашня) або екстернат)**. Переведення здобувачів освіти на індивідуальну форму здобуття освіти може відбуватися протягом навчального року.

6. ОПИС ІНСТРУМЕНТАРІЮ ОЦІНЮВАННЯ

Заклад спирається на критерії та вимоги до оцінювання результатів навчання учнів, розроблені МОН у **таких нормативних документах**:

- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів (вихованців) у системі загальної середньої освіти» від 13.04.2011 року №329
- Наказ Міністерства освіти і науки України «Про затвердження орієнтовних вимог оцінювання навчальних досягнень учнів із базових дисциплін у системі загальної середньої освіти» від 21.08.2013 № 1222, **відповідно до якого оцінювання здійснюється за 12-бальною шкалою.**

Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення учнів з предметів інваріантної складової навчального плану закладу.

Змістом вимог до оцінювання є **виявлення, вимірювання та оцінювання навчальних досягнень учнів**, які структуровані у навчальних програмах за предметами.

Результатами освітньої діяльності учнів на всіх етапах освітнього процесу є **знання, уміння, навички та сформовані компетентності.**

При оцінюванні навчальних досягнень учнів враховуються:

- характеристики відповіді учня: правильність, логічність, обґрунтованість, цілісність;

- якість знань: повнота, глибина, гнучкість, системність, міцність;
- сформованість предметних умінь і навичок;
- рівень володіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, класифікувати, узагальнювати, робити висновки тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявляти проблеми та розв'язувати їх, формулювати гіпотези);
- самостійність оцінних суджень.

Видами оцінювання навчальних досягнень учнів є **поточне, тематичне, семестрове, річне оцінювання та державна підсумкова атестація.**

Поточне оцінювання - це процес встановлення рівня навчальних досягнень учня (учениці) в оволодінні змістом предмета, уміннями та навичками відповідно до вимог навчальних програм.

Поточне оцінювання здійснюється у процесі поурочного вивчення теми. Його основними завданнями є: встановлення й оцінювання рівнів розуміння і первинного засвоєння окремих елементів змісту теми, встановлення зв'язків між ними та засвоєним змістом попередніх тем, закріплення знань, умінь і навичок.

Невід'ємним складником оцінювальної діяльності є залучення учнів до розроблення критеріїв оцінювання, вироблення здатності до **само- та взаємооцінювання**. Здійснення зворотного зв'язку з учнями в процесі оцінювання кожної виконаної роботи має орієнтувати їх на успіх, підтримувати й надихати на саморозвиток і вдосконалення. Таким чином виявляється формувальний характер контролю та оцінювання особистісного розвитку учнів та хід набуття ними навчального досвіду і компетентностей.

Форми оцінювання навчальних досягнень учнів:

- **усна** (індивідуальне, групове, фронтальне опитування);
- **письмова** (діагностична, самостійна, контрольна робота, тематична контрольна робота, тестування);
- **цифрова** (тестування в електронному форматі);
- **графічна** (робота з діаграмами, графіками, схемами, контурними картами);
- **практична** (дослідження, навчальні проекти, робота з біологічними об'єктами, виготовлення виробів).

Педагогічні працівники **самостійно визначають форми** оцінювання результатів навчання учнів з певного предмета, орієнтуючись на принцип педагогічної доцільності та враховуючи специфіку навчального предмета та особливості учнів.

Методи оцінювання педагогічні працівники закладу добирають самостійно (спостереження, бесіда, тестування, аналіз письмових робіт тощо).

Тематичному оцінюванню навчальних досягнень підлягають основні результати вивчення теми (розділу).

Тематична оцінка виставляється на підставі результатів опанування учнями матеріалу теми впродовж її вивчення з урахуванням поточних оцінок, різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, творчих, контрольних робіт) та навчальної активності школярів. Оцінка за ведення зошита не враховується при виставленні тематичної оцінки.

Перед початком вивчення чергової теми всі учні мають бути ознайомлені з тривалістю вивчення теми (кількість занять); кількістю й тематикою обов'язкових робіт і термінами їх проведення; умовами оцінювання.

Оцінка за семестр виставляється за результатами тематичного оцінювання, а за рік - на основі семестрових оцінок. Учень має право на коригування семестрової й річної оцінки (Інструкція з ведення класного журналу учнів 5-11(12)-х класів загальноосвітніх навчальних закладів, затверджена наказом Міністерства освіти і науки України 03 червня 2008 року № 496; Порядок переведення учнів закладу загальної середньої освіти на наступний рік навчання, затверджений наказом Міністерства освіти і науки України 14.07.2015 № 762, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 30 липня 2015 р. за № 924/27369, зі змінами).

Державна підсумкова атестація осіб, які здобувають повну загальну середню освіту в ЗЗСО, відбувається відповідно до наказу МОН України від 07.12.2018 № 1369 «Про затвердження Порядку проведення державної підсумкової атестації» (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 221 від 18.02.2019).

Орієнтовні критерії з кожного навчального предмета можуть міститися в навчальних програмах дисциплін і розміщуються на сайті закладу освіти.

Відповідно до ступеня оволодіння знаннями і способами діяльності виокремлюються **чотири рівні навчальних досягнень учнів**: початковий, середній, достатній, високий.

початковий рівень	Учень називає об'єкт вивчення (правило, вираз, формули, геометричну фігуру, символ тощо), але тільки в тому випадку, коли цей об'єкт (його зображення, опис, характеристика) запропонована йому безпосередньо; за допомогою вчителя виконує елементарні завдання.
середній рівень	Учень повторює інформацію, операції, дії, засвоєні ним у процесі навчання, здатний розв'язувати завдання за зразком.
достатній рівень	Учень самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, вміє виконувати певні операції, загальна методика і послідовність (алгоритм) яких йому знайомі, але зміст та умови

	виконання змінені.
високий рівень	Учень здатний самостійно орієнтуватися в нових для нього ситуаціях, скласти план дій і виконувати його, пропонувати нові, невідомі йому раніше розв'язання, тобто його діяльність має дослідницький характер.

Кожен наступний рівень вимог включає вимоги до попереднього, а також додає нові.

Здобувачів освіти, їхніх батьків, інших законних представників (одного з них), **які навчаються за індивідуальною формою навчання з порядком і періодичністю оцінювання** ознайомлює керівник закладу освіти.

Оцінювання учнів, які здобувають освіту за однією з **індивідуальних форм** (сімейною, екстернатною) здобуття загальної середньої освіти, організується згідно з **Положенням про індивідуальну форму** здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України 12.01.2016 № 8, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за № 184/28314 зі змінами.

При навчанні у дистанційному та змішаному режимах, індивідуальній формі навчання оцінювання, зокрема підсумкове (тематичне, семестрове, річне) результатів навчання здобувачів освіти може здійснюватися за потреби з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку.

Оцінювання результатів навчання учнів, **які одночасно здобувають освіту в закладах освіти країни перебування та України**, із тих предметів, які вивчаються в закордонній школі і відповідають предметам української типової освітньої програми, здійснювати на підставі результатів, отриманих у закордонній школі. Переведення оцінок, отриманих у закордонній школі у 12-бальну систему у межах автономії заклад освіти здійснює самостійно. Предмети, які діти не вивчали в школі країни перебування (українська мова, українська література, історія України), оцінюють вчителі закладу освіти з використанням технологій дистанційного навчання.

За потреби, річне оцінювання може бути проведено перед початком навчального року, зокрема з використанням технологій дистанційного навчання і засобів зв'язку. В окремих випадках річне оцінювання може здійснюватися упродовж I семестру наступного навчального року.

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти на 2023/2024 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на рік/тиждень	
		1 клас	2 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:		315	350
Українська мова і література	Навчання грамоти	245/7	
	Українська мова. Читання		245/7
Іншомовна освіта	Іноземна мова (англійська)	70/2	105/3
Математична	Математика	140/4	140/4
Природнича	Я досліджую світ	105/3	105/3
Соціальна і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Дизайн і технології	35/1	35/1
Інформатична	Інформатика		35/1
Мистецька	Образотворче мистецтво	35/1	35/1
	Музичне мистецтво	35/1	35/1
Фізкультурна	Фізична культура	105/3	105/3
Усього		19+3	21+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Індивідуальні заняття			
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		22/770	24/840
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти		20/700	22/770

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти на 2023/2024 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на рік/тиждень	
		3 клас	4 клас
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:		350	350
Українська мова і література	Українська мова. Літературне читання	245/7	245/7
	Іноземна мова (англійська)	105/3	105/3
Математична	Математика	175/5	175/5
Природнича	Я досліджую світ	105/3	105/3
Соціальна і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Дизайн і технології	35/1	35/1
Інформатична	Інформатика	35/1	35/1
Мистецька	Образотворче мистецтво	35/1	35/1
	Музичне мистецтво	35/1	35/1
Фізкультурна	Фізична культура	105/3	105/3
Усього		22+3	22+3
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Індивідуальні заняття			
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		25/875	25/875
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти		23/805	23/805

Навчальний план для 5, 6 класів

на 2023/2024 навчальний рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
		5	6
Мовно-літературна	Українська мова	4	4
	Українська література	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3,5	3,5
	Зарубіжна література	1,5	1,5
Громадянська та історична	Інтегрований курс «Досліджуємо історію і суспільство»	1	2
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	1
	Образотворче мистецтво	1	1
Математична	Математика	5	5
Природнича	Інтегрований курс «Пізнаємо природу»	2	2
	Географія		2
Технологічна	Технології	2	2
Інформативна	Інформатика	1,5	1,5
Соціальна і здоров'язбережувальна	Інтегрований курс «Здоров'я, безпека та добробут»	1	1
	Етика	0,5+0,5	0,5+0,5
Фізична культура	Фізична культура	3	3
Разом		29 + 0,5	32 + 0,5
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2	2
Гранично допустиме навчальне навантаження		28	31
Варіативна складова			
<i>Спецкурси, курси за вибором, факультативи, додаткові години</i>			
<i>Усього (без урахування поділу класів на групи)</i>		29,5	32,5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
базової середньої освіти на 2023/2024 навчальний рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класах		
		7	8	9
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2+1
	Українська література	2	2	2
	Іноземна мова (англійська)	3	3	3
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільствознавство	Історія України	1	1,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Основи правознавства	-	-	1
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	-	-
	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Мистецтво	-	1	1
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2	2
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	3
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	1	1
	Фізична культура	3	3	3
Разом		31	31,5	33+1
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		2,5	3	3
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Варіативна складова				
<i>Спецкурси, курси за вибором, факультативи, додаткові години</i>				
Фінансова культура		1		
Прикладні фінанси			1	
Економіка і фінанси				0,5
Усього (без урахування поділу класів на групи)		32	32,5	34,5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
повної загальної середньої освіти на 2023/2024 навчальний рік

Предмети	Кількість годин на тиждень	
	10 клас	11 клас
Базові предмети	27	26
Українська мова	2+2	2+2
Українська література	2+2	2+2
Зарубіжна література	1	1
Іноземна мова (англійська)	2+0,5	2+1
Історія України	1,5	1,5
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	0
Математика (алгебра і початки аналізу та геометрія)	3+1	3+1
Біологія і екологія	2	2
Географія	1,5	1
Фізика	3	3
Астрономія	0	1
Хімія	1,5	2
Фізична культура	3	3
Захист України	1,5+0,5	1,5+0,5
Вибірково-обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	1,5	1,5
Технології		
Мистецтво	1,5	1,5
Разом	30+6,0	29+6,5
Додаткові години на профільні предмети, окремі базові предмети, спеціальні курси, факультативні курси та індивідуальні заняття	6,0	5,5
Гранично допустиме навантаження на учня	33	33
Усього (без урахування поділу класу на групи)	36,0	35,5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
базової середньої освіти на 2022/2023 навчальний рік

Освітні галузі	Предмети	Кількість годин на тиждень у класі	
		7	Інклюзивне навчання
Мови і літератури	Українська мова	2,5	
	Українська література	2	
	Іноземна мова (англійська)	3	
	Зарубіжна література	2	
Суспільствознавство	Історія України	1	
	Всесвітня історія	1	
	Основи правознавства	-	
Мистецтво	Музичне мистецтво	1	
	Образотворче мистецтво	1	
	Мистецтво	-	
Математика	Математика	-	
	Алгебра	2	
	Геометрія	2	
Природознавство	Природознавство	-	
	Біологія	2	
	Географія	2	
	Фізика	2	
	Хімія	1,5	
Технології	Трудове навчання	1	
	Інформатика	1	
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	
	Фізична культура	3	
Разом		31	
Додатковий час на предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		3,5	
Гранично допустиме навчальне навантаження		31	
Варіативна складова			
<i>Спецкурси, курси за вибором, факультативи, додаткові години</i>			
Фінансова культура		1	
Корекційно-розвиткові заняття:			2
Заняття з практичним психологом			2
Корекція мовлення:			3
Заняття з вчителем-дефектологом			
Заняття з вчителем-логопедом			3
<i>Усього (без урахування поділу класів на групи)</i>		32	5

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти на 2023/2024 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на рік/тиждень	
		1 клас	Інклюзивне навчання
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:		315	
Українська мова і література	Навчання грамоти	245/7	
	Українська мова. Читання		
Іншомовна освіта	Іноземна мова (англійська)	70/2	
Математична	Математика	140/4	
Природнича	Я досліджую світ	105/3	
Соціальна і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Дизайн і технології	35/1	
Інформатична	Інформатика		
Мистецька	Образотворче мистецтво	35/1	
	Музичне мистецтво	35/1	
Фізкультурна	Фізична культура	105/3	
Усього		19+3	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Індивідуальні заняття			
Корекційно-розвиткові заняття:			8
Заняття з практичним психологом			4
Заняття з вчителем-реабілітологом			4
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		22/770	8
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти		20/700	

НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН
початкової освіти на 2023/2024 навчальний рік

Назва освітньої галузі	Предмети	Кількість годин на рік/тиждень	
		2 клас	Інклюзивне навчання
Інваріантний складник			
Мовно-літературна, у тому числі:		315	
Українська мова і література	Навчання грамоти	245/7	
	Українська мова. Читання		
Іншомовна освіта	Іноземна мова (англійська)	105/3	
Математична	Математика	140/4	
Природнича	Я досліджую світ	105/3	
Соціальна і здоров'язбережувальна			
Громадянська та історична			
Технологічна	Дизайн і технології	35/1	
Інформатична	Інформатика	35/1	
Мистецька	Образотворче мистецтво	35/1	
	Музичне мистецтво	35/1	
Фізкультурна	Фізична культура	105/3	
Усього		21+3	
Додаткові години для вивчення предметів освітніх галузей, курси за вибором, проведення індивідуальних консультацій та групових занять			
Індивідуальні заняття			
Корекційно-розвиткові заняття:			2
Заняття з практичним психологом			2
Корекція мовлення:			2
Заняття з вчителем-логопедом			2
Загальнорічна кількість навчальних годин, що фінансуються з бюджету (без урахування поділу на групи)		24/840	4
Гранично допустиме тижневе/річне навчальне навантаження здобувача освіти		22/770	

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ УЧНЯ/УЧЕНИЦІ 1-2 КЛАСУ

№ з/п	Характеристика навчальної діяльності	Сформовано (√)/формується
1	Виявляє інтерес до навчання, старанно і зосереджено виконує навчальні завдання	
2	Активно працює на уроках, виявляє ініціативу	
3	Співпрацює з іншими дітьми, керує емоціями, пояснює, у чому цінність спільної роботи	
4	Проявляє самостійність у роботі, пояснює свої дії	
5	Контролює хід виконання навчальних завдань, оцінює результат своєї роботи	
6	Бере відповідальність за свої дії, обирає шляхи розв'язання проблем	
7	Визначає істотні ознаки об'єктів, порівнює, об'єднує, розподіляє об'єкти за поданою ознакою	
8	Спостерігає за об'єктом, досліджує об'єкт за поданою інструкцією, доходить висновків відповідно до мети спостереження	
9	Працює з поданим джерелом інформації, добирає за умовою тексти й ілюстрації до них	
10	Працює з інформацією з допомогою цифрових пристроїв за інструкцією	

№ з/п	Характеристика результатів навчання	Сформовано (√)/формується (Рівень результату навчання)
-------	-------------------------------------	--

МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ

Українська мова, мова відповідного корінного народу/ національної меншини (мова навчання)

1	Виявляє розуміння фактичного змісту сприйнятого на слух висловлення, запитує про незрозуміле	
2	Читає вголос цілими словами, усвідомлено, правильно, виразно	
3	Виявляє розуміння змісту прочитаного тексту, пояснює вчинки персонажів у творі, висловлює власне ставлення щодо прочитаного	
4	Переказує усно прочитаний/прослуханий твір з дотриманням послідовності змісту	
5	Зрозуміло висловлює свої думки, розповідає про події за спостереженнями; будує діалоги на доступні теми, дотримується правил мовленнєвого етикету	
6	Пише розбірливо, перевіряє написане, виправляє помилки	
7	Визначає й аналізує мовні одиниці і мовні явища, використовує їх для вдосконалення мовлення	

Іноземна мова		
1	Сприймає з розумінням іноземну мову на слух	
2	Читає з розумінням іноземною мовою	
3	Висловлюється іноземною мовою	
4	Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою	
МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Читає, записує, утворює, порівнює числа в межах 100, визначає склад числа	
2	Володіє навичками додавання і віднімання чисел	
3	Читає і записує математичні вирази, у тому числі зі змінною, знаходить їх значення	
4	Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язування, розв'язує задачу, перевіряє розв'язок	
5	Розпізнає, конструює з підручного матеріалу і зображує геометричні фігури	
6	Використовує для вимірювання величин доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами	
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Розпізнає природні й рукотворні об'єкти, об'єкти неживої і живої природи, встановлює взаємозв'язки між ними	
2	Називає і описує явища, які відбуваються в природі	
3	Досліджує за інструкцією пропонувані об'єкти природи з використанням запропонованих приладів, описує з допомогою вчителя отриманий результат	
4	Орієнтується на місцевості за об'єктами природи	
5	Знаходить об'єкти на карті України (столицю України, Карпати, Крим, річку Дніпро, Чорне й Азовське моря)	
6	Називає умови необхідні для життя організмів; наводить приклади природоохоронних заходів	
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ		
1	Називає свою адресу, країну, її столицю; розповідає/розпізнає про символи держави (прапор, герб, гімн, державна мова);	
2	Називає відомих українців; культурні і природні пам'ятки свого краю	
3	Розповідає свої права і обов'язки в сім'ї, в школі, громадських місцях, наводить приклади; діє з повагою до прав інших	
4	Розпізнає першочергові і другорядні потреби людини; визначає способи їх задоволення з урахуванням культури споживання	
5	Визначає, як діяти у повсякденних ситуаціях без загрози для життя і здоров'я	
6	Наводить приклади діяльності служб допомоги в небезпечних ситуаціях, називає номери телефонів цих служб	
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Організовує робоче місце за визначеною умовою, дотримується безпечних прийомів праці	
2	Виготовляє поетапно виріб за визначеною послідовністю операцій/дій	
3	Виконує трудові дії щодо самообслуговування, у тому числі ремонтує іграшки, книжки, доглядає за рослинами	

ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Називає та добирає цифровий пристрій відповідно до мети завдання	
2	Створює зображення за допомогою інструментів графічного редактора	
3	Реалізує дії виконавця відповідно до лінійного алгоритму	
4	Знаходить інформацію у вебджерелах за поданою умовою, дотримується безпечної поведінки під час онлайн-взаємодії	
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує їх	
2	Відтворює художні образи засобами образотворчого мистецтва за зразком, користується різними художніми матеріалами	
3	Виявляє старанність у співі, відтворює за зразком запропоновані ритми	
4	Презентує створені художні образи, описує, чи вдалося втілити творчий задум	
ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Виконує фізичні вправи за зразком	
2	Пояснює значення фізичних вправ для здоров'я людини	
3	Дотримується правил безпеки особисто та під час спільної рухової діяльності	
4.	Виконує різні ролі під час рухливих ігор та командних ігор; вболіває за результати команди	

СВІДОЦТВО ДОСЯГНЕНЬ УЧНЯ/УЧЕНИЦІ 3-4 КЛАСУ

№ з/п	Характеристика навчальної діяльності	Сформовано (√)/формується
1	Виявляє інтерес до навчання, старанно і зосереджено виконує навчальні завдання	
2	Активно працює на уроках, виявляє ініціативу	
3	Співпрацює з іншими дітьми, керує емоціями, пояснює, у чому цінність спільної роботи	
4	Проявляє самостійність у роботі, пояснює свої дії	
5	Контролює хід виконання навчальних завдань, оцінює результат своєї роботи	
6	Бере відповідальність за свої дії, обирає шляхи розв'язання проблем	
7	Визначає істотні ознаки об'єктів, порівнює, об'єднує, розподіляє об'єкти за поданою ознакою	
8	Спостерігає за об'єктом, досліджує об'єкт за поданою інструкцією, доходить висновків відповідно до мети спостереження	
9	Працює з поданим джерелом інформації, добирає за умовою тексти й ілюстрації до них	
10	Працює з інформацією з допомогою цифрових пристроїв за інструкцією	

№ з/п	Характеристика результатів навчання	Сформовано (√)/формується (Рівень результату навчання)**
МОВНО-ЛІТЕРАТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
<i>Українська мова, мова відповідного корінного народу/ національної меншини (мова навчання)</i>		
1	Визначає фактичний зміст, тему, основну думку, пояснює причинно-наслідкові зв'язки сприйнятого на слух висловлювання, уточнює інформацію, ставить доцільні запитання	
2	Володіє повноцінною навичкою читання вголос і мовчки	
3	Аналізує прочитаний текст, висловлює та обґрунтовує власне ставлення щодо прочитаного, формулює висновки	
4	Переказує усно та письмово прочитаний/прослуханий твір із дотриманням логіки викладу та із творчим доповненням	
5	Будує зв'язні висловлювання (розповідь, опис, міркування, есе, діалог) в усній і письмових формах, володіє монологічною та діалогічною формами мовлення, дотримується правил культури спілкування	
6	Пише розбірливо, дотримується граматичних та орфографічних норм, перевіряє та редагує написане	
7	Досліджує мовні одиниці та явища, використовує їх для вдосконалення мовлення	
<i>Іноземна мова</i>		
1	Сприймає з розумінням іноземну мову на слух	

2	Читає з розумінням іноземною мовою	
3	Висловлюється іноземною мовою	
4	Записує слова, речення, короткі повідомлення про себе, на повсякденні теми іноземною мовою	
МАТЕМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Читає, записує, утворює, порівнює числа, визначає розрядний склад числа	
2	Володіє навичками додавання і віднімання, множення і ділення чисел	
3	Читає та записує математичні вирази, зокрема зі змінною, знаходить їх значення; розв'язує рівняння, добирає розв'язок нерівності зі змінною	
4	Аналізує текст задачі, створює за потреби модель, обґрунтовує спосіб розв'язання, розв'язує задачу, прогнозує та перевіряє розв'язок	
5	Розпізнає, будує геометричні фігури, конструює об'єкти з геометричних фігур	
6	Використовує для вимірювання величини доцільні одиниці вимірювання, оперує величинами, користується вимірювальними приладами	
ПРИРОДНИЧА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Установлює взаємозв'язки між об'єктами неживої і живої природи, розрізняє рукотворні об'єкти, виготовлені з природничих і штучних матеріалів	
2	Описує зміни, які відбуваються в природі, установлює причинно-наслідкові зв'язки між ними	
3	Обирає обладнання та досліджує об'єкт природи за власне складеним планом, робить висновки та презентує їх	
4	Орієнтується на місцевості за об'єктами природи та за допомогою компаса	
5	Знаходить і показує на карті Україну, материки, океани та інші об'єкти відповідно до навчального завдання	
6	Пояснює залежність життя організмів від умов існування, правила природоохоронної поведінки, дотримується цих правил	
СОЦІАЛЬНА І ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНА, ГРОМАДЯНСЬКА ТА ІСТОРИЧНА ОСВІТНІ ГАЛУЗІ		
1	Пояснює на прикладах, що означає бути громадянином/громадянкою України; досліджує історію свого народу, села/міста, рідного краю та презентує результати	
2	Розповідає про відомі історичні події, пам'ятки природи та культури, видатних людей, зокрема винахідників; пояснює вплив їхньої діяльності на життя людей/збереження довкілля	
3	Пояснює свої права та обов'язки в сім'ї, у школі, у громадських місцях; аргументовано визначає перевагу добрих взаємин над конфліктами	
4	Розпізнає першочергові та другорядні потреби, пояснює важливість помірності в споживанні товарів і послуг, планує конкретні дії для задоволення власних потреб	
5	Пояснює, від чого залежить безпека в довіллі; описує можливі ризики поведінки на прикладах	
6	Моделює звернення по допомогу в різні служби в разі небезпечних ситуацій, пояснює їх можливі наслідки і свої дії	
ТЕХНОЛОГІЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Організовує робоче місце відповідно до власних потреб і визначених завдань, дотримується безпечних прийомів праці	
2	Планує послідовність виготовлення виробу за власне обраними технологіями обробки матеріалів і виготовляє його	
3	Планує та виконує трудові дії щодо самообслуговування, зокрема ремонтує книжки, пришиває гудзики, сервірує стіл	
ІНФОРМАТИЧНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Використовує цифрові пристрої для виконання навчальних завдань	
2	Створює інформаційні продукти (текст, графічне зображення, презентацію) у	

	програмних середовищах	
3	Складає лінійні, розгалужені та циклічні алгоритми на основі їхнього опису, отримує очікуваний результат дій виконавця за складеним алгоритмом	
4	Збирає інформацію за допомогою цифрових пристроїв відповідно для навчальної мети, використовує онлайн середовище для спільної діяльності й обміну думками, дотримується безпечної поведінки під час взаємодії онлайн	
МИСТЕЦЬКА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Описує враження від сприймання творів мистецтва, словесно характеризує твір із використанням мистецької технології	
2	Створює варіанти запропонованих художніх образів засобами образотворчого мистецтва, користується різними художніми матеріалами	
3	Співає виразно, відтворює запропоновані ритми (соло та в групі), імпровізує з ритмами	
4	Презентує власні художні образи, оцінює власну творчість, пояснює, що вдалося	
ФІЗКУЛЬТУРНА ОСВІТНЯ ГАЛУЗЬ		
1	Добирає та виконує фізичні вправи з різних видів спорту, дотримуючись правил безпеки, здійснює контроль самопочуття в процесі виконання фізичних вправ	
2	Пояснює значення фізичного навантаження і загартовування для організму людини та виховання сили волі	
3	Дотримується правил проведення рухливих ігор та естафет; співпереживає за результати команди	

**ПЕРЕЛІК МОДЕЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ, ЯКІ
ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
на адаптаційному циклі (5-6 класи)
у 2023/2024 навчальному році**

Освітня галузь	Назва модельної навчальної програми	Автор(и)	Затверджено
Мовно-літературна	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О. В., Заболотний В. В., Лавринчук В. П., Плівачук К. В., Попова Т. Д.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкара С.І., Шило С.П.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5–6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О., Ісаєва О., Клименко Ж., Мацевко-Бекерська Л., Юлдашева Л., Рудніцька Н., Турянниця В., Тіхоненко С., Вітко М., Джангобекова Т.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О. М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Математична	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автор Істер О.С.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795

Природнич а	Модельна навчальна програма «Пізнаємо природу, 5 - 6 класи» для закладів загальної середньої освіти	автори: Біда Д. Д., Гільберг Т. Г., Колісник Я. І.	Наказ МОН від 12.07.2021р . № 795
	Модельна навчальна програма «Географія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П. та ін.	Наказ МОН від 11.04.2022 № 324
Громадянська та історична освіта	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти»	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Соціальна та здоров'язбережна	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьева І.В., Хомич О.Л	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Мистецька	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Інформатична	Модельна навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795
Технологічна	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С, Приходько Ю.М.	Наказ МОН від 12.07.2021р. № 795

Фізична культура	Модельна навчальна програма «Фізична культура.5-бкласи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломоєць Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Дервянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Наказ МОН від 17.08.2022 № 752
------------------	---	--	--------------------------------

**ПЕРЕЛІК НАВЧАЛЬНИХ ПРОГРАМ,
ЯКІ ВИКОРИСТОВУЮТЬСЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ
на адаптаційному циклі (5-6 класи)
у 2023/2024 навчальному році**

Освітня галузь	Назва навчальної програми	На основі якої модельної навчальної програми розроблена	Автор(и)	Затверджен о (№ рішення педагогічної ради)
Мовно-літературна	Навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Українська мова. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Заболотний О.В., Заболотний В.В., Лавринчук В.П., Плівачук К.В., Попова Т.Д.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
	Навчальна програма «Українська література. 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Українська література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Архипова В.П., Січкач С.І., Шило С.П.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
	Навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Зарубіжна література. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ніколенко О.М., Ісаєва О.О., Клименко Ж.В., Мацевко-Бекерська Л.В., Юлдашева Л.П., Рудніцька Н.П., Турянниця В. Г., Тіхоненко С.О., Вітко М.І., Джангобекова Т.А.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Мовно-літературна (іншомовна освіта)	Навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи для закладів загальної середньої освіти»	Модельна навчальна програма «Іноземна мова. 5-9 класи» для закладів загальної середньої освіти	Редько В. Г., Шаленко О. П., Сотникова С. І., Коваленко О. Я., Коропецька І. Б., Якоб О. М., Самойлюкевич І. В., Добра О.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1

			М., Кіор Т. М., Мацькович М. Р., Глинюк Л. М., Браун Є. Л	
Математична	Навчальна програма «Математика . 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Математика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Істер О.С.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Природнич а	Навчальна програма «Пізнаємо природу, 5 - 6 класи»	Модельна навчальна програма « Пізнаємо природу, 5 - 6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Біда Д.Д., Гільберг Т.Г., Колісник Я. І.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
	Навчальна програма «Географія. 6 клас»	Модельна навчальна програма «Географія. 6 клас» для закладів загальної середньої освіти	Запотоцький С.П. та ін.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Громадянська та історична освіта	Навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)»	Модельна навчальна програма «Досліджуємо історію і суспільство. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти»	Пометун О.І., Ремех Т.О., Малієнко Ю.Б., Мороз П.В.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Соціальна та здоров'язбережна	Навчальна програма «Етика 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Етика. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Пометун О.І., Ремех Т.О., Кришмарел В.Ю.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
	Навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)»	Модельна навчальна програма «Здоров'я, безпека та добробут. 5-6 класи (інтегрований курс)» для закладів загальної середньої освіти	Воронцова Т.В., Пономаренко В.С., Лаврентьева І.В., Хомич О.Л	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1

Мистецька	Навчальна програма «Образотворче мистецтво 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
	Навчальна програма «Музичне мистецтво 5 - 6 класи»	Модельна навчальна програма «Мистецтво. 5-6 класи» (інтегрований курс) для закладів загальної середньої освіти	Масол Л. М., Просіна О. В.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Інформатична	Навчальна програма «Інформатика. 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Інформатика.5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти.	Ривкінд Й.Я., Лисенко Т.І., Чернікова Л.А., Шакотько В.В.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Технологічна	Навчальна програма «Технології 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Технології. 5-6 класи» для закладів загальної середньої освіти	Ходзицька І.Ю., Горобець О.В., Медвідь О.Ю., Пасічна Т.С., Приходько Ю.М.	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
Фізична культура	Навчальна програма «Фізична культура. 5-6 класи»	Модельна навчальна програма «Фізична культура.5-6класи» для закладів загальної середньої освіти	Педан О.С., Коломосець Г. А. , Боляк А. А., Ребрина А. А., Деревянко В. В., Стеценко В. Г., Остапенко О. І., Лакіза О. М., Косик В. М. та інші	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1

Перелік наскрізних умінь, визначених Державним стандартом базової середньої освіти

№ з/п	Характеристика навчальної діяльності
1.	виявляє інтерес до навчання
2.	виявляє розуміння прочитаного
3.	висловлює власну думку
4.	критично та системно мислить
5.	логічно обґрунтовує власну позицію
6.	діє творчо
7.	виявляє ініціативу в процесі навчання
8.	конструктивно керує емоціями
9.	оцінює ризики
10.	самостійно приймає рішення
11.	розв'язує проблеми
12.	співпрацює з іншими

Перелік груп загальних результатів, які підлягають оцінюванню

Навчальний предмет/ інтегрований курс	Результати навчання
Українська мова	Сприймає усну інформацію на слух/ Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/Говоріння
	Сприймає письмові тексти/Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється/Письмо
Українська література	Сприймає усну інформацію на слух/ Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/Говоріння
	Сприймає письмові тексти/Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється/Письмо
Зарубіжна література	Сприймає усну інформацію на слух/ Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/Говоріння
	Сприймає письмові тексти/Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється/Письмо
Іноземна мова (англійська)	Сприймає усну інформацію на слух/ Аудіювання
	Усно взаємодіє та висловлюється/Говоріння
	Сприймає письмові тексти/Читання
	Письмово взаємодіє та висловлюється/Письмо
Математика	Опрацьовує проблемні ситуації та створює математичні моделі
	Розв'язує математичні задачі

	Критично оцінює результати розв'язання проблемних ситуацій
Пізнаємо природу	Проводить дослідження природи
	Опрацьовує та використовує інформацію
	Усвідомлює закономірності природи
Географія	Проводить дослідження природи
	Опрацьовує та використовує інформацію
	Усвідомлює закономірності природи
Досліджуємо історію та суспільство	Орієнтується в історичному часі й просторі
	Працює з інформацією історичного змісту
	Виявляє повагу до гідності людини та соціальну активність
Технології	Проектує та виготовляє вироби
	Застосовує технології декоративно-ужиткового мистецтва
	Виявляє самозарадність у побуті/освітньому процесі
Інформатика	Працює з інформацією, даними, моделями
	Створює інформаційні продукти
	Працює в цифровому середовищі
	Безпечно та відповідально використовує інформаційні технології
Здоров'я, безпека та добробут (інтегрований курс)	Піклується про здоров'я
	Приймає рішення для безпеки
	Виявляє підприємливість і поводить етично
Етика	Поводиться етично
	Мислить критично
	Позитивно ставиться до себе та оточуючих
Мистецтво	Пізнає, аналізує та інтерпретує твори мистецтва
	Здійснює практичну мистецьку діяльність
	Виявляє естетичне ставлення: емоційне, оцінне, критичне
Фізична культура	Розвиває особистісні якості у процесі фізичного виховання
	Володіє технікою фізичних вправ
	Здійснює фізкультурно-оздоровчу діяльність

Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної середньої освіти II ступеня (7-9 класи)

№ з/п	Предмет	Затвердження	Рішення педагогічної ради про схвалення
1.	Українська мова	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
2.	Українська література	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
3.	Англійська мова	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
4.	Зарубіжна література	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	
5.	Математика	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
6.	Історія України. Всесвітня історія	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
7.	Основи правознавства	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
8.	Фізика	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
9.	Хімія	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
10.	Біологія	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
11.	Географія	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	
12.	Мистецтво	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
13.	Інформатика	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
14.	Трудове навчання	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня 2017 року № 804	
15.	Основи здоров'я	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
16.	Фізична культура	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1

Таблиця почерговості вивчення предметів,
що не мають повної кількості годин
у 2023/2024 навчальному році

Клас	Предмет	Кількість годин згідно навчального плану	семестри	
			I	II
5	Іноземна мова (англійська)	3,5	4	3
	Зарубіжна література	1,5	1	2
	Інформатика	1,5	2	1
6	Іноземна мова (англійська)	3,5	3	4
	Зарубіжна література	1,5	2	1
	Інформатика	1,5	1	2
7	Українська мова	2,5	3	2
	Хімія	1,5	1	2
8	Історія України	1,5	1	2
9	Історія України	1,5	1	2
	Географія	1,5	2	1
	Економіка і фінанси	0,5	1	0
10	Історія України	1,5	1	2
	Географія	1,5	2	1
	Хімія	1,5	2	1
	Іноземна мова (англійська)	2,5	2	3
	Інформатика	1,5	1	2
	Мистецтво	1,5	2	1
11	Історія України	1,5	1	2
	Інформатика	1,5	2	1
	Мистецтво	1,5	1	2

**Перелік навчальних програм для учнів закладів загальної
середньої освіти III ступеня (10,11 класи)**

№ з/п	Предмет	Затвердження	Рішення педагогічної ради про схвалення
1.	Українська мова	наказ МОН України від 23.10.2017 року №1407	
2.	Українська література	наказ МОН України від 23.10.2017 року №1407	
3.	Англійська мова	наказ Міністерства освіти і науки від 23 жовтня 2017 року № 1407	
4.	Зарубіжна література	наказ Міністерства освіти і науки від 23 жовтня 2017 року № 1407	
5.	Математика	накази МОН від 23.10.2017 № 1407 та від 24.11.2017 № 1539	
6.	Історія України. Всесвітня історія	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
7.	Громадянська освіта	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
8.	Фізика	наказ МОН України від 23.10.2017 року №1407	
9.	Хімія	наказ Міністерства освіти і науки України від 14.07.2016 № 826	
10.	Біологія і екологія	наказ МОН України від 23.10.2017 року №1407	
11.	Географія	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	
12.	Мистецтво	наказ Міністерства освіти і науки України від 07 червня	

		2017 року № 804	
13.	Інформатика	наказ Міністерства освіти і науки від 23 жовтня 2017 року № 1407	
14.	Астрономія	наказ Міністерства освіти і науки від 23 жовтня 2017 року № 1407	
15.	Захист України	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1
16.	Фізична культура	наказ Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698	Рішення педагогічної ради від 31.08.2023 № 1